THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to

R. SCHAAFSMA,
524 Henry Ave., S. E.,
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF

Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff, Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos

Associate Editors—Rev. A. Cammenga, Rev. P. De Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B. Kok, Rev. G. Lubbers, Rev. J. Vander Breggen, Rev. R. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to

REV. H. HOEKSEMA,
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XII, No. 10 Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich. FEBRUARY 15, 1936 Subscription Price, $2.50

MEDITATION

For Us Also

Now it was not written for his sake alone, that it was imputed to him. But for us also, to whom it shall be imputed, if we believe on Him that raised up Jesus our Lord from the dead.
Rom. 4:23, 24.

O, wondrous grace!

Righteousness is imputed to him that believeth on Him that raised up Jesus our Lord from the dead!

Righteousness is reckoned to him that hath no righteousness! He that is guilty is justified; he that is worthy of being exiled forever from God's home is adopted as His son; he that should be swallowed up in waves of everlasting wrath, is pronounced worthy of eternal, heavenly glory!

Justified is the sinner that believeth on Him that raised up Jesus Christ from the dead!

Wonder of wonders!

It implies that we stand before the supreme tribunal of the Judge of heaven and earth, in Whose favor is life, Whose wrath brings desolation; Who judges righteously and giveth to every man according to his works; with Whom there is no compromise or perversion of judgment and Who shall by no means clear the guilty; Whose verdict is final and from Whose sentence there is no appeal! And o, do not conceive of this judgment as something remote and abstract, as a possibility in the future rather than as a present reality, for such vain imagination could arise only in the heart of him in all whose thoughts God is not! For, this judgment of God is an eternal reality! Even though there shall be a day of the *revelation* of the righteous judgment of God, when we must all *appear* before the judgment seat of Christ, the fact remains that God's judgment of you and me is a *present* reality. God judges constantly, for He is God, in Whom there is no variableness nor shadow of turning. His court is not occassionally in session, so that you may be summoned, be judged and be dismissed. Always you and I stand before the tribunal of God, and always we are judged righteously by the Supreme Lord of heaven and earth! . . . .

And to be justified by faith on Him that raised up Jesus Christ from the dead, signifies that we stand before Him, consciously, aware of the awful reality of His just judgment! . . . .

It implies that we are accused from every side, from within and from without, so that, whenever we look, our condemnation must seem certain. From within our conscience accused us that our sin is very great. From without the law of God indicts us and loudly testifies that we did not abide in all that was written in her. The world in which we lived, the enemies we hated and the friends we loved, the city of our habitation and the home in which we dwelled; the wife of our bosom and the child of our own flesh and blood; heaven and earth as the scene of our activities; the ear with which we heard or did not hear, the eye with which we saw or did not see, the mouth with which we spake or did not speak, the light of day and the darkness of night,—all things with one accord testify against us . . . .

And we plead guilty!

And guilty of what? Guilty that, perhaps, occasionally we transgressed, while at other times we walked according to the commandments of the Most High? Guilty of having violated some of the precepts of the Judge of heaven and earth, while others we faithfully kept? No, but guilty of having transgressed every one of God's holy commandments and of having kept none of them: of having corrupted our way, of having seen when we should not, heard when we should not, spoken when we should have kept silent; and failed to see and to hear and to speak, when we should have seen and heard and spoken. Guilty of a foul fountain of corruption, always bringing forth iniquity and evil, wanton enmity against God Whom we should love with all our heart and mind and soul and strength. Nay, what is worse, in the hour of justification by faith we stand before the supreme tribunal of the Most High in the miserable consciousness that even at the moment we still transgress God's holy law in thought, word and deed! . . . .

And the Judge applies the infallible and unchangeable criterion of His perfect righteousness!

And according to that most perfect standard of justice He pronounces His verdict!

And His verdict, so pronounced, according to strictest justice, upon that sinner that is so accused from every side, that has so corrupted his way and still confesses that he transgresses all God's commandments, is that the accused is perfectly righteous! . . . .

So righteous that the verdict could not be different if the accused had never had or committed any sin, yea, as righteous as he that always and perfectly kept the precepts of the Most High!

Nay, still more!

The sentence is that he, who was indicted of every conceivable sin, is so righteous, that it is as if he had fully satisfied for all his sin by an act of profoundest love and absolute self-negation, and so became worthy of eternal life and glory! . . . .

And the sentence silences all the accusers!

And the Word of the Judge carries the divine sentence into the inmost heart of the accused!

God is greater than his heart and He knoweth all things!

The accused believes on Him Who raised up Jesus our Lord from the dead!

His own conscience is silent and condemns him no more!

He is justified and has peace with God, the peace that passeth all understanding!

Marvellous blessing of grace!

It is written!

But what? A Word of God is written. The only Word that matters, it being the sole Word that is able authoritatively to inform us of the sentence of the Judge of heaven and earth.

And what is the authoritative information of this divine Word? That God imputes righteousness! It is written on account of Abraham, who believed God, Who raises the dead and calleth those things that are not as if they were; believed in hope against hope; believed when all things that are seen militated and loudly testified against that Word of God which he believed, the Word of promise that Sarah should have a son; believed when he was dead and the mother in Sarah was dead. It is written that God imputed his faith to him for righteousness.

That is the contents of this Word of God.

But more; for, it was not written on account of Abraham alone, but also for us, for all, that believe on God Who raises the dead and calleth the things that are not as if they were, and Who now manifested this divine power by raising up Jesus our Lord from the dead!

God imputes righteousness!

But how? Does God, then, reckon what is not?

Does not this imputation of righteousness to the sinner that stands accused before the tribunal of the Most High, imply that he has actually no righteousness whatsoever?

And if he is not righteous, is not God's own judgment of him that he is unrighteous? Indeed, such is the implication of this imputation! And for a right understanding and proper appreciation of this imputation of righteousness, and for the personal appropriation and enjoyment of this grace of our justification, it is indispensible that we should understand and fully consent to this implication. Judged by ourselves, on our own merits, we are sinners and nothing more; our accusers are right, our conscience is right; we are, indeed, damnable before God and worthy of eternal desolation. And imputation of righteousness does, indeed, imply that the Most High reckons unto us a righteousness that is not of our own works, that cannot be explained from any personal, individual merit, nor from any natural relation we sustain to the race of which we are a member.

Yet, the righteousness that is imputed is real!

And the imputation of this righteousness to him, that believeth that God raised up Jesus our Lord from the dead, is according to strictest justice.

He, Who will by no means clear the guilty, does not deny Himself when He justifies the ungodly!

And this is His Word, which He spoke in the resurrection of Jesus our Lord from the dead!

Golgotha is the hour of judgment; the resurrection is the divine sentence, that God justifieth the ungodly according to irreproachable justice!

For, indeed, Christ died according to the Scriptures. And His death is the satisfaction, the full and perfect satisfaction for sin, the satisfaction that actually justifies the sinner, and the satisfaction that makes the indicted sinner worthy of eternal life. What, then, is satisfaction? What may, indeed, atone for the transgression of the sinner and remove all his guilt, at the same time giving him a right to eternal glory? Is it the mere bearing of the punishment of sin? But this is quite impossible, for sin is wanton and active hatred of God, and the passive bearing of His wrath cannot justify supreme justice and atone for sin. There is a bearing of God's wrath, a suffering of eternal desolation that never atones. It is the utter despair of hell. Atonement must be satisfaction, and satisfaction must needs be an act, the expression of purest love, the willing self-surrender of complete obedience, the desire to be consumed for the holiness of God's house, the will to die for sin on account of God's righteousness, the deliberate entrance and descent into lowest hell for God's sake, there to say: "Even here, where I drink the cup of Thy wrath to its dregs, I love Thee! . . . .

Such is satisfaction!

That satisfaction effects atonement!

In that satisfaction there is the blotting out of sin, the righteousness for sinners, the marvellous power to

lift him out of the awful misery of eternal desolation into the glory of eternal life!

And such is Golgotha! For, it is Christ that died! He, Who knew no sin, neither was guile found in His mouth; He Whose meat it was to do the Father's will, even though that will should lead Him to the lowest hell; He, Who was consumed by the holiness of the Father's house; He died. He tasted as no man could taste it, for His death was the death of the Son of God in our flesh and blood. He, in the hour of judgment, which was the hour of Golgotha, stood before God's terrible tribunal and received sentence. He stood there, of His own voluntary choice. And He loved God in the hour of His wrath against sin, so loved Him that He chose rather to descend into lowest hell than to see that righteousness impeached. And thus He descended, down into death, down into darkness, down into the awful desolation of wrath, whence He cried out: "My God, my God, why hast Thou forsaken me?" . . . .

It was the hour of judgment, not for Himself, but for the Church, chosen unto eternal life, given Him from before the foundation of the world.

In that hour He must needs stand alone, yet representing His Body.

And He finished!

He was declared righteous by the supreme Judge of heaven and earth!

For, God raised Him from the dead!

That resurrection is God's verdict with respect to His servant, as He stands at the head of His own, that legal corporation, established in God's eternal counsel which is His Body!

And that verdict is twofold. It is that His descent into the lowest parts of the earth was, indeed, satisfaction for sin, and, therefore, atonement; and it is, that in so descending and performing the act of profoundest and purest love and most perfect obedience, the Son of God in human nature had merited the highest conceivable glory and had become the rightful heir of all things!

That is the reality of the righteousness there is in Christ for sinners!

It is a righteousness that makes us legal citizens of heaven!

Such is the testimony of the resurrection of Jesus Christ from the dead. For, that resurrection was no return into the world that lies under God's judgment; nor even a return to the state of original righteousness in Paradise; but a lifting up, a passing on into the higher glory of eternal, heavenly life in God's tabernacle!

The resurrection is God's Word, testifying to the reality of that righteousness!

And it it imputed!

Imputed, not arbitrarily, but according to strictest justice! For, Christ and His people, the elect, formed into a corporation by God's eternal decree, cannot be separated.

His judgment was their judgment; God's resurrection-verdict was the verdict over His Church!

The hour of judgment is passed! Zion was redeemed through justice! God's irrevocable sentence sounded from heaven, when He raised Jesus our Lord from the dead: Justified!

It is written!

Blessed Word!

For us also!

For Abraham it was written, on account of him, with respect to him, that his faith was imputed to him for righteousness.

He believed that God fulfilled the promise though all things were against him, and never faltered, knowing that God raises the dead and that He calls the things that are not as if they were!

And so it is written for us also.

Only, all is now realized! God did call the things that are not, when He sent His only begotten Son into the flesh, when He called light out of darkness, righteousness out of sin, life out of death, eternal glory out of the depth of hell into which His Servant had descended! It is finished!

And we believe on Him!

It is written in order that we might know, and knowing might believe, and believing might trust in God as He revealed Himself in the resurrection of Jesus, our Lord! And trusting in that God of our salvation, might receive the sentence of God's justification in our hearts: "That righteousness I impute to you, who believe that I raised Jesus your Lord from the dead!" And receiving that sentence in our hearts, we have peace with God through our Lord Jesus Christ, knowing that the hour of judgment is passed, and that with our Lord Jesus we emerged from the terrible billows of wrath into the glory of His eternal and heavenly tabernacle!

It is imputed!

Faith is reckoned as righteousness! No, not because God reckons what is not. Faith is no substitute for righteousness. Nor because faith is the work of righteousness by which we are justified. Nor even because by faith we may again bring forth fruits of righteousness. But Christ is our righteousness, and by faith we are united with Him, appropriate Him, receive Him, are incorporated into Him, so that His righteousness is ours!

By faith God's resurrection-sentence becomes ours!

And though all the things that are seen and experienced may testify against us, we know that it is written:

God imputes righteousness to them that believe!

Written, for us also!

Hallelujah!

H.H.

EDITORIALS

Storm In The Windy City

IV.

At the close of my previous article I made the statement that the notes of Dr. Wezeman on Amos as they were amended are after all *amended modernism.*

Then, too, I stated that Dr. Wezeman does, indeed, emphasize the truth of revelation, even more strongly than we would expect from one who *proceeds* from that truth. In several places these strong assertions leave the impression of being intentional rather than spontaneous. But after all, at other places he forgets that he believes in the Bible as the revealed and inspired Word of God, and lapses into the modern view on this point.

Both these statements I shall proceed to prove from the notes themselves.

How in the final edition of the notes Dr. Wezeman repudiates the view of the higher critics, that with Amos for the first time the prophets of Israel attain to the level of ethical monotheism, we showed by a quotation in our last article.

This time I am going to prove that this conception of the moderns was merely *amended,* not radically changed.

In the amended notes Dr. Wezeman offers the following view of Amos and his prophecy:

1. The people, many of them, a majority of them, had gradually forgotten that God, their God, is One and that He is righteous. The true conception of Jehovah had been lost. They confused Jehovah with the Baalim. They could no more distinguish between God and the gods of the nations. They placed them on the same level. The sin of Israel was, therefore, after all a matter of a *conception* of God. For proof I quote (Project Studies in the Book of Amos, The Religious Emphasis of Amos, e, f, g.) "For those Hebrews who neglected Jehovah and adopted the Baal worship the thought of Jehovah's superior power was lost . . . . This conception was, of course, lost by those Hebrews who served the Baalim. Jehovah was looked upon by them as merely another god, one among many, to be served or not according to the whims, fancies, interests of the people . . . Sole worship of Jehovah as had been commanded was no longer heeded by many, since He was considered not to be any better than the baalim."

Again I quote (Idem, 5, b) "In the days of Amos many people regarded Jehovah as only one of the many gods. Although they believed that He was the true god of Israel, they also recognized Bel and Nabu as gods of the Babylonians; Chemosh as the god of the Moabites, Dagon as the god of the Philistines, etc. Of course, a loyal Israelite was not to worship any of these strange gods, but many were convinced that they lived and ruled in those countries. This worship of one god accompanied by the belief in the existence of other gods is called *monolatry.*".

I think these quotations sufficiently prove the truth of 1. Israel at the time of Amos was laboring under such a low notion of God that they merely considered Him one of the gods. They, therefore, needed instruction in the knowledge of God.

2. This false *conception* of Jehovah, prevalent at the time of Amos was the cause of their corrupt practices. Their sin was not a wanton departure and rebellion against Jehovah, issuing forth from their wicked heart, their love of unrighteousness and hatred of righteousenss, but a practical error following from the intellectual error of their false conception of God. For proof I quote (Project Studies on Amos, I, 4, g): "A further downward step inevitably followed. To those who had forsaken Jehovah for the Baalim He was a god, like unto these, indifferent to justice and mercy. This vital element in Hebrew religion was consciously or unconsciously surrendered. In place of moral requirements, of conduct conformable to the will of Jehovah, of an inner spiritual life of joy and peace in the service of Jehovah, and communion with Him, religious practice became for many merely of ceremonies and sacrifices. And these were the ceremonies and sacrifices which were part of the baalim ritual, although some identified all this pagan practice with Jehovah, thinking He had ordained these and that it was all pleasing to Him. There was a lamentable confusion and mixture resulting in the general dilution of the Hebrew worship to its detriment".

Again I quote (idem, 5, a): "Many people of the time of Amos believed that the pagan gods they were serving were righteous—but this always was a righteousness qualified, modified by other elements—for instance, the whims, fancies, petty, selfish desires of the gods. It was not a reliable righteousness—and, therefore, afforded to the people no basis, no starting point for the ethics of their conceptions of justice. The 'justice' of the people could be just as arbitrary, as self-serving as that of their gods. This may help us account for the lack of justice and mercy in many of the foremost Israelites".

3. Amos' task, therefore, is especially to teach the people, that Jehovah is God alone, and that the gods of the other nations are no gods; thus to emphasize that Jehovah is righteous and holy, strictly ethical; and thus to lay a new basis again for the practice of righteousness and truth and mercy among the people. I quote Project Studies in the Book of Amos, I, 5, a, b,): "The righteousness of God is reasserted and emphasized . . . . In Amos the superiority, the sovereignty of Jehovah is clearly taught. He is the only living God, there are none beside Him . . . . Israel's God is sovereign over Zion, but also over Damascus, Gaza, Tyre, Edom, Ammon, Moab. His rule is universal. Why then futilely and foolishly continue serving other gods that do not exist? His

standards of justice, therefore, should be regarded by the Israelites, not those of the other gods. Jehovah's will for social conduct supercedes that of any other deity. Jehovah is more than simply one of the gods, He is the supreme God. Jehovah is not merely national, the god of the universe".

Now, all this is thoroughly corrupt.

Do not confuse this view with the well-known truth that religion is the basis of morality and immorality follows up irreligion. With this it has nothing in common. For, Dr. Wezeman's instruction here is not that the immorality of the Israelites was the result of *apostacy* from Jehovah, but of a *false conception* of Him. And this is surely untrue and also corrupt. They forsook Jehovah, Whom they well knew, because they hated His righteousness and loved iniquity. This is so emphatically true, that they refused to hear of Jehovah and His precepts, stoned the prophets and killed them that were sent against them.

Nor can Dr. Wezeman deduce any such theory concerning Israel's ignorance of Jehovah and consequent immorality from the book of Amos. On the contrary, from beginning to end the book presupposes and proceeds from the assumption that it is addressed to a people that know Him. But they are rebellious and love iniquity. "They gave the Nazarites wine to drink; and commanded the prophets saying, Prophesy not". 2:12.

Again, it is not true, that in Amos there is any special emphasis, either on the oneness of Jehovah or on His justice and righteousness. Dr. Wezeman thinks that these truths receive new emphasis, special emphasis in the book of Amos. But anyone that will compare this book with other books of Holy Writ, will have to admit that this is not true. All the law and all the prophets emphasize this and that no less than Amos.

How, then, must all this be explained?

There is only one answer: Dr. Wezeman originally taught the view of modern higher criticism, that of ethical monotheism. In the final edition we have ethical monotheism *amended,* which is still far from the true teaching of the Bible.

Thus it comes about, that according to the presentation of Dr. Wezeman, Amos preaches, not to the people of God, that know Him and His precepts but that are wantonly ungodly; but to a people that are ignorant as the heathen, look upon Jehovah as a national god, a one among many gods and who think that they can do as they please that Jehovah cannot and will not punish them, just because he is their national deity.

As to the second point to be considered, namely that Dr. Wezeman occasionally forgets that Scripture is God's revelation, I call attention to the following passage from the notes on Amos, III, 2: "The more one reads this remarkable collection, the more one wonders that this herdsman, living in a country so barren, with a literary tradition upon which to form his taste so pitifully meager, could by vigor and originality of his genius set a standard of literary expression which has been equalled by few. His imagination was one of extraordinary vividness. The opening sentence reveals this: 'the words of Amos . . . which he saw'; 'the Lord showed me'; 'I saw the Lord standing by the altar.' His writings are vital because he was divinely led to draw directly from his own experience and that of his people".

I consider the above statement incompatible with a sound conception of prophetic inspiration. The literary expression of Amos is explained from the "vigor and originality of his genius"; the visions which he saw are drawn from Amos' extraordinarily vivid imagination; and, in general, his writngs have their origin in a divinely guided drawing from his experience and from that of the people.

If this is true, there is no more the Word of God in the book of Amos, than in John Bunyan's *Pilgrim Progress.*

And this conception of the real origin of the book of Amos is maintained throughout the notes. Dr. Wezeman only sees the human author. This is plain from an expression as the following (The Book of Amos, Section II, ch. 7-9:15): "Here we find fine visions, whereby Amos seeks to emphasize the certainty of the judgment whereof he previously spoke". Dr. Wezeman, perhaps, does not feel that one who proceeds from the faith in divine revelation of the Word of God, stumbles over such expressions. They, however, evidently convey the thought that Amos *intentional fabricated these visions* out of his extraordinary vivid imagination, for the purpose of emphasizing the certainty of something he said before.

I must, in justice to the notes of Dr. Wezeman, however, insert a remark in this connection.

If you ask Dr. Wezeman point blank whether he believes that the prophetic visions were the product of the prophet's imagination, he will answer negatively. In his notes, as has already been stated, we find many emphatic statements defending the orthodox conception of inspiration and revelation. I find the following definition of a vision (Notes on Jeremiah, Section II, Project I, ch. 1, 7) "A vision is a given, an immediate insight into the being, the purpose, the will of God, a direct communication of divine truth". Of course, I realize that this definition does not specifically define the peculiar nature of a vision. The point is, however, that Dr. Wezeman here acknowledges the specific divine origin of the vision.

And I want it clearly understood, that in the notes one may find many of such statements, defending the truth of divine revelation and of the inspiration of the Scriptures.

On the other hand it seems to me, that one who believes in the divine inspiration of the Word of God will not easily be induced to write the following sentences: "Laws are commonly dry reading, 'but this author has touched the dry bones with the magic of a vivid imagination.

In this book we have something unique . . . . law flaming with personality, the spirit of the law speaking in cadences of great music; the statutes luminous with spiritual passion. Law has become literature, the literature of power'. *Deuteronomy is one of the world's masterpieces in prose".* (I underscore, H. H.) Old Testament I, Unit V.

How to explain this contradiction, that remains in Dr. Wezeman's notes even after they have been severely criticised? And after they have been twice expurgated?

The explanation must needs be a theory.

And my theory is that there is in Dr. Wezeman's soul a strain of modernism that needs constant watching and that reveals itself spontaneously when it is not restrained.

I have still more criticism.

In the meantime I want make two remarks:

1. That Dr. Wezeman, if he so desires has, of course, the privilege to correct me and defend himself. He can have all the room in our paper he wants for that purpose. It is not my purpose to misrepresent him, but to get at the truth of the matter.

2. That I reserve my criticism of the pamphlet by Dr. Kuiper as to method and contents to the last.

I am afraid that Classis Illinois is busy working itself into a hopeless muddle. H.H.

Brief Van Ds. D. Zwier

Holland, Mich., 22 Jan., 1936.

Rev. H. Hoeksema,
Grand Rapids, Mich.
Waarde Broeder:

Neen, niet om te debatteeren, maar omdat ik er prijs op stel, dat we elkander goed begrijpen, klop ik nogmaals bij U aan, in de stellige verwachting, dat gij mij ook ditmaal, evenals in uw nummer van 1 Jan., 1936, de goede ontvangst waarvan ik bij dezen in dank vermeld, audientie zult willen verleenen. De vrijmoedigheid daartoe ontleen ik aan uw broederlijke uitnoodiging aan het slot van uw repliek.

Uw beide *peccavi's* neem ik gaarne aan. Ik ben niet zoo lichtgeraakt, dat zulke kleinigheden bij machte zouden zijn, om de goede verstandhouding te verstoren. Daarover dus geen woord meer.

Er zijn echter een paar punten in uw repliek, waarop ik nog wel even terug wil komen.

In de eerste plaats uw redeneering, waarmede gij tracht te bewijzen, dat gij mijn artikel in *De Wachter* van 16 Oct., 1935, wel nauwkeurig hadt gelezen en terecht daaruit de conclusie mocht afleiden, dat ik U bij de Anabaptisten onderdak had gebracht.

Nu heb ik U in mijn vorigen brief reeds verzekerd, dat ik betere gedachten van U koester en U gaarne onder de Gereformeerden een plaatsje wil toekennen, zij het dan ook, om nogmaals de bekende synodale uitdrukking te bezigen, met een neiging tot eenzijdigheid. Maar och, die neiging wordt bij ons allen gevonden, nietwaar? Tegen die neiging hebben we allen voortdurend te strijden. Dus is het oordeel, dat daarin ligt, niet zoo scherp.

Gij hebt die verzekering van mij omtrent uw Gereformeerdheid geloovig aanvaard, en daarmee is dus ook dit incident feitelijk afgedaan.

Maar gij wijdt nogmaals een halve bladzij aan een poging, om te bewijzen, dat ik U in dat bewuste artikel toch wel waarlijk reden had gegeven, om uw beklag daarover in te dienen.

Dat nu kan ik nog niet inzien.

Zelfs uw syllogisme onderaan op bladzij 149, tweede kolom, dat zoo dwingend schijnt, overtuigt mij niet, dat gij gelijk hadt in uw conclusie.

Waarom niet?

Om de eenvoudige reden, dat uw premisse niet deugt.

Gij legt ook ditmaal weer iets in mijn woorden, dat ik niet bedoeld noch geschreven heb. Gij onderstreept nu het woordje *de* in mijn zin: "Voor deze beide dwalingen bleven *de* Gereformeerden bewaard door hun leer van wat Calvijn noemde de *gratia communis,* de algemeene genade of gemeente gratie." De cursiveering van dat woordje is niet van mij, maar van U.

Dat moge een kleinigheid schijnen, maar toch moet ik U het recht ontzeggen, om in mijn gezegde dat woordje te onderstrepen.

Gij zult moeten toestemmen, dat het heel wat verschil maakt, of ik zoo in het algemeen zeg: de Gereformeerden, zonder aan mogelijke uitzonderingen aandacht te schenken, dan wel of ik zeg: *de* Gereformeerden, met allen nadruk op het woordje *de.*

Ik stem toe, als het mijn bedoeling geweest was, in dat bewuste artikel een polemiek met U op te zetten, ja, dan zou ik me nauwkeuriger hebben moeten uitdrukken, om ruimte te laten voor U op de Gereformeerde lijn.

Maar dat was het geval niet. Gij vindt in heel dat artikel geen enkel woordje aan uw adres gericht. Ik schreef zonder eenige polemische bedoeling, tot onderwijzing van het *Wachter*-lezend publiek.

Het kan toch niet worden ontkend, dat de Gereformeerden, nu in het algemeen genomen, van de dagen van Calvijn af hebben geloofd aan zoo iets als *gratia communis,* de algemeene genade, de gemeene gratie, of hoe ge het ook wilt noemen.

Zoover mij bekend, is er in de vier eeuwen lange geschiedenis, die het Calvinisme gemaakt heeft, nimmer in Nederland, noch in Scotland. noch in Amerika, noch ergens elders, een groep Gereformeerden geweest, die de algemeene genade heeft geloochend en Gereformeerd is gebleven.

Of het uw groepje gelukken zal Gereformeerd te blijven. staat nog te bezien.

Gij en ik zullen wel niet lang genoeg leven, om dat te kunnen beoordeelen.

Maar in elk geval, vergeleken met het groot aantal Gereformeerden, is uw groepje zoo klein, dat we in een algemeen overzicht, zooals ik gaf in dat bewuste artikel,

gerust mogen zeggen, dat de Gereformeerden altijd aan de leer van de algemeene genade hebben vastgehouden.

Dat is de regel.

Die echter misschien zoo hier en daar wel een uitzondering toelaat.

Had ik nu speciaal bedoeld U te bestrijden, dan zou ik die uitzondering hebben moeten vermelden. Maar dat lag niet in mijn bedoeling.

Bij het schrijven van mijn artikel dacht ik aan de negen en negentig—niet aan het ééne verloren schaap.

Nu zult gij mogelijk antwoorden, dat het toch minder mooi van mij was, dat ééne schaap over het hoofd te zien. Indien ik U daarmee zeer heb gedaan, dan wil ik U daarvoor gaarne mijn *peccavi* aanbieden.

En nu een tweede punt.

Toen ik in mijn vorig schrijven van een "gelukkige inconsequentie" sprak, begreep ik zeer wel, dat die uitdrukking U niet zou bevallen, en ik zei dat ook.

Maar ik meende, dat ik duidelijk genoeg te kennen gaf, in welken zin ik die uitdrukking bezigde. Ik gaf zelfs een voorbeeld, om mijn bedoeling te verduideljken. Misschien dat een kleine uitbreiding daarvan het goed verstaan van elkaar kan bevorderen.

Gij hebt, zoo zei ik, in uw geschriften vaak beweerd, dat ik met mijn leer der algemeene genade Arminiaan geworden ben. Aanhalingen behoef ik zeker wel niet te geven, want de voorbeelden daarvan liggen in uw geschriften voor het grijpen.

't Is waar, dat hebt ge misschien nimmer gezegd met persoonlijke toepassing op Ds. Zwier, maar vaak genoeg van de Christelijke Gereformeerde Kerk en haar leiders. Gij hebt dat, ik zou haast zeggen, in den treure herhaald en in die beschuldiging uw kracht gezocht.

Zoo even tusschen haakjes mag ik zeker wel zeggen, in antwoord op uw uitnoodiging om uw blad geregeld bij mij aan huis te laten, dat juist hierin de reden is te vinden, waarom ik indertijd, na de *Standard Bearer* een paar jaren gelezen te hebben, daarmee opgehouden ben. Eerlijk gezegd, het maakte mij een beetje korzelig, altijd weer diezelfde beschuldiging van Arminianerij te moeten hooren, zelfs nadat ze, mijns inziens op afdoende wijze, weerlegd was, vooral in Prof. Berkhof's brochure: "De Drie Punten in Alle Deelen Gereformeerd."

In de eerste storm en drang periode, toen de spaanders van beide kanten eraf vlogen, kon ik dat verdragen, maar op den duur begint dat toch te vervelen!

Doch dit in het voorbijgaan. Ik keer terug tot den gang van mijn betoog.

Gij hebt, zei ik, dikwijls genoeg onze kerken van Arminianisme beticht.

Welnu, Ds. Zwier is leeraar van één dier kerken. Hij gelooft van ganscher harte, dat de leer der algemeene genade zuiver Schriftuurlijk en goed Gereformeerd is. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat hij elke bewering van elken halven of heelen theoloog over dit leerstuk zoo maar voor zijn rekening neemt. Zelfs niet van een Dr. Bavinck of Dr. Kuyper. Maar de *communis opinio* in zake dit leerstuk wordt door hem zeer gaarne aangenomen. Derhalve is uw oordeel over de Christelijke Gereformeerde Kerk en haar leiders ook op hem van toepassing en is het niet te sterk gesproken, als ik zeg, dat gij hem om zijn leer der algemeene genade meermalen als Arminiaan veroordeeld hebt.

In mijn vorig schrijven nu gaf ik U de verzekering, dat ik die beschuldiging verre van mij werp, dat ik voor het Arminianisme even bang ben als gij dit ooit geweest zijt, en dat ik tegen deze gevaarlijke dwaling voortdurend mijn stem verhef.

Nu mag ik toch zeker wel aannemen, dat gij deze plechtige verzekering van mij gelooft. Gij trekt ze toch niet in twijfel? Als dat het geval mocht zijn, zou alle samenspreking tusschen U en mij overbodig zijn. Maar dat geloof ik niet. Gij gelooft mij, als ik zeg, dat ik van het Arminianisme niets hebben moet.

Voorts mag ik toch zeker ook wel aannemen, dat gij dit voor mij gelukkig acht. Gij verblijdt U daarin, nietwaar, dat Ds. Zwier nog zoo goed Gereformeerd en zoo anti-Arminiaansch is gebleven. Gij zoudt U in mijn ongeluk niet willen verblijden.

Welnu, is dat volgens uw eigen oordeel geen "gelukkige inconsequentie"?

Volgens uw herhaaldelijk uitgesproken bewering moest Ds. Zwier, als hij uit zijn gemeene gratie standpunt consequent doorredeneerde, al lang een vurig voorstander van de Arminiaansche ketterij geworden zijn.

Hij is dat niet geworden. Hij is Gereformeerd gebleven.

Ergo, hij is inconsequent in zijn denken.

Maar dat is dan toch wel een "gelukkige inconsequentie" voor hem, nietwaar?

Ziet ge, uitgaande van de veronderstelling, dat gij U niet in mijn onheil zoudt willen verblijden, maar dat gij het voor mij gelukkig acht, dat ik Gereformeerd gebleven ben, sprak ik in mijn vorigen brief van een "gelukkige inconsequentie."

Nu begrijpt gij natuurlijk wel, dat ik U in deze redeneering niet volg. Ik stem ze niet toe. Ik beschouw mijzelf in mijn theologisch denken niet als inconsequent. Verre van daar! Ik meen, dat ik goed consequent ben, en wat meer zegt, zuiver Schriftuurlijk, in mijn vasthouden aan de leer der algemeene genade en mijn verwerping van alle Arminiaansche dwaling.

Maar op uw standpunt moet gij mij wel als inconsequent veroordeelen. Gij kunt niet anders. En ik heb werkelijk nog wel zooveel vertrouwen in uw broederzin, dat gij dit voor mij als een "gelukkige inconsequentie" beschouwt.

Welnu, zoo schreef ik, zóó beschouw ik ook uw gevoelen.

Precies zooals gij het mijne beschouwt.

Volgens mijn inzien moet uw standpunt noodwendig tot Anabaptisme leiden. De loochening der algemeene

genade, consequent doorgedacht en uitgewerkt, voert in die richting.

Natuurlijk, dat stemt gij mij niet toe, en ik neem U dat niet kwalijk.

Gij beweert, dat gij goed Gereformeerd zijt gebleven, en daarbij consequent in uw theologisch denken.

Gij wilt het ware en goede en schoone in de wereld rondom ons, dat ik aan de werking van Gods algemeene genade toeschrijf, beschouwd hebben als "natuur", waartoe, zoo zegt ge, alles behoort wat uit de schepping opkomt en door Gods voorzienigheid gedragen en onderhouden wordt (bl. 150, eerste kolom, onderaan). Zóó meent gij het feit te kunnen verklaren, dat er in een wereld, die zucht onder den vloek Gods, nog zooveel wordt gevonden, dat waar en goed en schoon is.

Ik kan dat zoo niet inzien.

Ik vind de Gereformeerde verklaring heel wat beter, logischer, Schriftuurlijker. Uw verklaring, dat dit alles zoo maar uit de "natuur" opkomt, overtuigt mij in geenen deele. Ik meen, dat volgens de Schrift de "natuur" zóó verdorven is, dat daaruit niets goeds kan voortkomen zonder de werking van wat we gewoonlijk noemen Gods algemeene genade.

En tot tijd en wijle ik een betere verklaring vind, houd ik mij aan de verklaring der negen en negentig Gereformeerde theologen.

Maar dat neemt niet weg, dat ik dankbaar notitie neem van uw poging tot verklaring. Ik vind ze "inconsequent," maar toch verblijd ik mij erin, dat gij, in spijt van uw loochening der algemeene genade, Gereformeerd zijt gebleven. Ik vind dat "gelukkig" voor U en de uwen, want ik zou waarlijk niet gaarne zien, dat gij allen bij Jantje van Leiden terecht kwaamt!

Ik vind dus bij U een "gelukkige inconsequentie."

Ik stem U toe, dat is eigenlijk een ongelukkig ding. Inconsequentie is dwaling in het denken, een denkzonde. Kan men die ooit gelukkig heeten?

Maar het zal nu wel duidelijk zijn, in welken zin ik deze uitdrukking bezigde.

Waar de zaken zóó staan, waartoe zouden we dan een debat beginnen?

Dat debat *is* gevoerd, en we hebben elkander niet kunnen overtuigen. Moet het zwaard dan eeuwiglijk blijven verteren?

Nu lees ik in uw uitnoodiging tot debat, dat gij nog zoo optimistisch zijt, dat gij gelooft mij van de waarheid van uw standpunt te kunnen overtuigen.

Ik geef U de verzekering: Daarvan komt niets terecht! Ik sta even vast in mijn schoenen als gij in de uwe.

Ons debat van tien jaren geleden had dit gevolg, dat ik bevestigd werd in mijn overtuiging van de waarheid van mijn standpunt. Het had juist het tegenovergestelde gevolg van hetgeen gij beoogt.

Of is het U in de laatste jaren gelukt, nieuwe gezichtspunten te openen, nieuwe argumenten te smeden, nieuwe exegese van Schriftuurplaatsen te leveren?

In dat geval zouden we nog wel eens weer kunnen praten.

Maar te oordeelen naar uw laatste brochure, *A Triple Breach,* waarvan ik een paar jaren geleden een exemplaar ontving, is dat niet het geval. Ik heb die brochure gelezen, maar vond geen nieuwe argumentatie.

Ik heb er geen behagen in, al dat oude stroo nog eens over te dorschen.

Voor mijn besef staat de argumentatie van onze zijde, zooals die bijvoorbeeld door Prof. Berkhof op meesterlijke wijze in zijn brochure gevoerd werd, daar nog ongerept en ongeschonden. Zoover ik kan zien, is het U niet gelukt, daarin ook maar een enkel bresje te schieten.

Waartoe zouden we dan dat alles nog eens weer gaan herhalen?

De reine dieren herkauwen hun spijze, dat is waar. Zoover ik weet, doen ze dit echter slechts één keer, en daarmee uit.

Maar deze spijze is reeds zoo vele malen herkauwd!

Vandaar dat ik, met alle waardeering van uw goede bedoeling, voor uw vriendelijke uitnoodiging, om in de *Standard Bearer* een debat met U op te zetten, moet bedanken.

Met broederlijke groeten,

t.t.

Daniel Zwier.

REPLIEK

Laat mij allereerst Ds. Zwier verzekeren, dat, zoolang hij op de hem eigene beleefde wijze op audientie bij de S.B. komt, hij altijd een welkome ontvangst zal hebben.

Ik zou zelfs zeggen, dat hij een volgende keer maar zonder aankloppen binnen moet komen.

Intusschen komt Ds. Zwier niet om te debatteeren, maar dan toch op audientie; en wie op audientie komt, verwacht in elk geval een antwoord. Indien dit niet het geval was, zou ik hem het laatste woord kunnen laten, daar het de S.B. eigenlijk niet te doen is om het verwisselen van enkele beleefdheden, maar om debat over de waarheid, met name op het stuk der gemeene gratie. Schreef Ds. Zwier zelf niet een paar weken geleden, dat een gereformeerde niet bevreesd was voor polemiek, maar juist polemiek wilde? Welnu ook in dit opzicht kenmerkt zich de S.B. als goed en gezond gereformeerd. Hij wil en zoekt de polemiek, mits het metterdaad de moeite waard is om te polemiseeren. En de vraag, wie in het onderhavige geval in gebreke bleef om juist te onderscheiden, zoowel als die welke betrekking heeft op die zoogenaamde "gelukkige inconsequentie" is van minder belang. Daarom zou ik dan ook hier het punctum kunnen zetten, ware het niet, dat Ds. Zwier op audientie kwam en ik niet in gebreke wil blijven hem minstens even beleefdelijk de behandelen, als hij aanklopte. En het zou minder beleefd zijn, zoo ik den broeder stilzwijgend aanhoorde, om hem dan beleefd "uit te buigen".

Daarom dan nogmaals deze repliek.

Over het eerste punt kan ik kort zijn. De bedoeling van Ds. Zwier is in elk geval wel duidelijk. Toen hij schreef, dat *"De* (cursiveering van mij) Gereformeerden bewaard bleven" voor zekere dwalingen door de leer der *gratia communis, bedoelde* hij niet *alle* Gereformeerden. En zoodoende liet hij in zijne gedachten ook een plaatsje voor ons onder gereformeerden.

Intusschen merk ik op, dat ik wel moest reflecteeren op het geen Ds. Zwier *schreef,* en niet kon weten, wat hij *bedoelde.* Feitelijk stemt hij mij dan ook toe, dat ik wel juist onderscheidde, toen ik reflecteerde op hetgeen hij werkelijk schreef, als hij thans verklaart: "Bij het schrijven van mijn artikel dacht ik aan de negen en negentig—niet aan het ééne verloren schaap". Als een huurherder des morgens met honderd schapen onderweg gaat om weide te zoeken en hij keert met negen en negentig des avonds terug naar de kooi, en hij zegt dan tot zijn meester: *"de* schapen zijn veilig en wel in de kooi terug," dan zal Zwier mij moeten toestemmen, dat de meester goed onderscheidt, indien hij dit zoo verstaat, dat alle honderd schapen veilig zijn terug gekeerd. De fout ligt dan bij den herder, die zich niet goed uitdrukte.

Dezelfde fout beging, zooals hij nu zelf toestemt, Ds. Zwier, toen hij schreef: "De Gereformeerden bleven bewaard voor beide dwalingen door wat Calvijn noemde de *gratia communis."*

En ik stem Ds. Zwier niet toe, dat ik het recht niet heb, om het woordje "de" uit zijn zin te cursiveeren, zoolang ik er slechts bijvoeg, dat de cursiveering van mij is. En dat deed ik.

Daarom gaf ik daardoor ook niet te kennen, dat Ds. Zwier op dat woordje nadruk wilde hebben gelegd, maar alleen, dat ik daarop de aandacht van onze lezers wilde vestigen.

En ook stem ik Ds. Zwier niet toe, dat het in het onderhavige geval ook maar de minste verandering teweeg brengt in de beteekenis, of dat woordje onderstreept wordt, ja dan neen. Het bepalend lidwoord *de* is nu eenmaal *bepalend.* En als het gebruikt wordt bij "Gereformeerden" zonder meer, dan sluit het alle Gereformeerden in en alle anderen buiten als *niet* Gereformeerd. Als Ds. Zwier zich de moeite wil getroosten om Terwey, waarin wij vroeger zooveel genot vonden, op dit punt nog eens na te zien, dan zal hij mij dit moeten toestemmen.

Maar genoeg hierover. Zwier stemt dit feitelijk reeds toe. Hij verklaart het geval immers hieruit, dat hij zich zoo bewust was van te behooren bij de negen en negentig, die de bekeering niet van noode hebben, dat hij aan het verloren schaap niet dacht.

En dat is een niet ongewone fout van de "negen en negentig".

Nu nog iets over die "gelukkige inconsequentie".

In de eerste plaats meent Ds. Zwier, dat ik op mijn standpunt zal moeten oordeelen, dat hij zich nog mag verheugen in zulk een "gelukkige inconsequentie".

Ik zou dan ook van hem gelooven, dat hij inconsequent Gereformeerd is.

Maar de broeder vergist zich.

Ik beschouw hem liever als *inconsequent Arminiaansch.*

Het verschil? Het is precies het verschil tusschen een "gelukkige" en "ongelukkige" inconsequentie.

Wat toch is het geval? Ds. Zwier betuigt plechtig, dat hij van het Arminianisme niets moet hebben. Hij wil, dat ik dit van hem zal gelooven. En ik geloof gaarne, dat hij voor eigen bewustzijn eerlijk is. Hij is overtuigd, dat hij niet Arminiaansch is. Hij bestrijdt het Arminianisme. Goed. Ik geloof het gaarne. Maar hij onderteekent en leert den inhoud der "Drie Punten". En die zijn niet Gereformeerd, evenmin als het boekje van Prof. Berkhof gereformeerd is, hoe meesterlijk Zwier het ook mag achten; evenmin als de artikelen van wijlen Prof. W. Heyns gereformeerd waren, hoe leerzaam Zwier ze ook vond. Welnu, daarin ligt de inconsequentie van Ds. Zwier!

Die inconsequentie bestaat niet daarin, dat hij Gereformeerd is, maar daarin, dat hij als Gereformeerd mensch de Arminiaansche Drie Punten onderteekent, het Arminiaansche boekje van Prof. Berkhof meesterlijk vindt, en de Arminiaansche Wachter-artikelen van wijlen Prof. Heyns aanprijst als leerzaam.

De inconsequentie is dus, dat Ds. Zwier als Gereformeerd mensch Arminiaansche stellingen voorstaat en verdedigt zonder het zelf te beseffen!

Ge ziet, de inconsequentie is niet gelukkig!

Niet gelukkig voor Ds. Zwier. En juist omdat ik mij in zijn onheil niet verblijd, is het mijne hartelijke wensch en bede, dat hij zijne ongelukkige inconsequentie mag inzien en erkennen, de "Drie Punten" mag veroordeelen en openlijk belijden, dat ook zijn aanprijzing van de artikelen van Heyns uit die ongelukkige inconsequentie voortkwamen, om voorts consequent Gereformeerd te zijn in al zijn denken en spreken en schrijven.

En als ge mij dan vraagt, wien ik de voorkeur zou geven, een "inconsequenten" of een "consequenten" Arminiaan, dan is mijn antwoord zonder aarzelen: den laatste. Ge weet wat ge aan zoo'n mensch hebt.

Dat is mijn oordeel.

En nu over *mijn* "inconsequentie".

Ds. Zwier schrijft, dat mijne beschouwing is, "dat dit alles (het ware en goede en schoone, H.H.) zoo maar uit de 'natuur' opkomt".

Met geen enkel woord heb ik zooiets beweerd.

Wel heb ik beweerd, dat de 'natuur' niet uit genade, maar uit Gods schepping en voorzienigheid opkomt; dat die gaven der 'natuur' door den zondigen mensch, juist omdat zijn 'natuur' geestelijk-etisch geheel verdorven is, in ongerechtigheid ten onder gehouden worden, zoodat hij het leugenachtige, afstootelijke (wat Gode niet gewijd is, is altijd leelijk), het slechte voortbrengt; en dat dit door genade zoo wordt veranderd, dat hij weer met

dezelfde gaven God verheerlijkt in het ware, het goede en het schoone.

Ds. Zwier *beweert,* dat dit volgens zijn inzien noodwendig tot Anabaptisme moet leiden.

Ik wil zeer stout zijn: Zwier zal het *noodwendige* hiervan nimmer *kunnen* aanwijzen.

Met andere woorden: *totdat Ds. Zwier nu eens duidelijk zegt, waarin mijn inconsequentie bestaat houd ik vol, dat hij haar zelf niet ziet.*

Ik meen, dat het mijn recht is, om van den broeder te eischen, dat, waar hij ons beschuldigt van slechts bij inconsequentie Gereformeerd te kunnen blijven, hij ons duidelijk aantoont, waar de inconsequentie ligt.

Doet hij dat niet, dan schermt hij met woorden.

Ik heb daar temeer recht op, omdat ik de inconsequentie van Ds. Zwier met den vinger heb aangewezen.

En met geen enkel woord komt de broeder daarop terug.

En in mijn laatste artikel schreef ik: "Dit is zoo duidelijk (de inconsequentie hiervan), dat ik mij vlei Zwier te kunnen dwingen om dit toe te stemmen. En als hij dit lezende, er niet op terugkomt, neem ik aan, dat hij dit toestemt".

Hij heeft het gelezen. Hij heeft ook nog weer geschreven. Maar met geen enkel woord is hij op zijn inconsequentie terug gekomen. Hij stemt dus toe, dat zijne redeneering uit de belijdenis inconsequent is.

Dat is althans iets gewonnen.

Nu nog iets over dat "debat".

Ds. Zwier schrijft over "ons debat van tien jaren geleden". Toen ik dit las, heb ik mij de oogen eens uitgewreven. En mij vergewissende, dat het er wel waarlijk zoo stond, heb ik mijzelven afgevraagd, wanneer dat "debat" dan toch gevoerd kon zijn.

En ik kan mij dat debat niet in het geheugen terugroepen.

Berkhof schreef een brochure over "De Drie Punten in alle deelen Gereformeerd". Ik heb hem met de stukken (Schrift en Belijdenis) aangetoond, dat hij het mis had. Niemand heeft daarop geantwoord. Berkhof niet. Zwier niet. Niemand. Is dat misschien debat? Als het beeld van de reine dieren hier van toepassing is, dan zijn de reine dieren alle aan onze zijde van het debat. Aan de overzijde werd het voedsel niet herkauwd.

Ds. Keegstra schreef over het aanbod van genade. Ik heb hem punt voor punt en stuk voor stuk weerlegd. Niemand gaf een kik.

Prof. Heyns schreef een artikelen-reeks over "Het Evangelie", die een schande mocht worden geacht voor een Gereformeerd kerkelijk blad. Ik sprak hem breedvoerig tegen. Ds. Zwier gewaagde van leerzame artikelen. Doch er is niemand geweest, die mij heeft geantwoord.

Is dat alles misschien debat?

En nu schrijft Ds. Zwier: "Voor mijn besef staat de argumentatie van onze zijde, zooals die bijvoorbeeld door Prof. Berkhof op meesterlijke wijze in zijn brochure gevoerd werd, daar nog ongerept en ongeschonden".

Dat is zeker geen debat.

Het is dus wel wat sterk gesproken, als Ds. Zwier schrijft van die storm en drang periode, toen "de spaanders van beide zijden er af vlogen". De zaak is, dat de spaanders altijd slechts aan ééne zijde vlogen. En ik vrees, dat dit Ds. Zwier korzelig maakte.

De broeder schrijft: "Ik sta even vast in mijn schoenen als gij in de uwe".

Dat is mannentaal!

Maar, dat is gemakkelijk te zeggen, zoolang ge er bij gaat liggen met de schoenen aan!

Ik zeg: als gij zeker zijt, dat ge vast in uwe schoenen staat, Ds. Zwier, sta dan eens op en laat mij u eens aanvallen, om te zien, hoe vast ge staat.

Met andere woorden, laat ons eens debatteeren, hetzij dan in de S.B. of in *De Wachter* (het maakt mij niet uit), over het onderwerp: *De Drie Punten zijn naar hun wezenlijke strekking en inhoud Arminiaansch.*

Ge hebt daar niets bij te verliezen.

Blijft ge staan, dan alle eer aan u.

Valt ge, dan alle schande aan de "Drie Punten", die ge tot standpunt koost.

Een Gereformeerde vreest geen polemiek! H.H.

A FEW WORDS OF INFORMATION

The board of the R. F. P. A. is in full agreement with the Hull correspondent of "Our Church News, as he stated in the Jan. 25 issue of that weekly; not to regard "Our Church News" as a substitute for the S. B.

We do not deem it advisable, however, to have this paper for a supplement. We must not lose sight of the fact that "Our Church News" is not a Church Paper.

The Standard Bearer is a unique paper, and as such it necessarily stands alone.

The board wishes to state the fact that the rate can not be lowered as yet. We have run short the last 5 or 6 years due to economical circumstances, and have requested the Fuller Ave. Consistory to continue the monthly collections for this cause, at least for a while. This request was granted. It also would help us to have more subscribers.

Yours for the S.B.

S. D. V.

De Vastigheid Des Verbonds

Tot dusver zagen we, dat God in Zichzelven een God des verbonds is, afgedacht van eenige betrekking tot de schepselen buiten Zich. Hij is dat als de levende God, de Drieëenige, één in Wezen en drie in Personen. Want in de eenheid des Wezens en persoonlijke verscheidenheid leven Vader, Zoon en Heilige Geest een eeuwig volmaakt leven der vriendschap. En in dit verbondsleven der drie Personen in het ééne Goddelijke Wezen moet de diepste grondslag worden gezocht voor alle verbondsbetrekking en verbondsleven onder en met de menschen. Uit God toch zijn alle dingen. De diepste reden voor het zijn en zoo-zijn aller dingen in den kosmos moet dus altijd gezocht worden in het Goddelijke Wezen zelf.

Daarom hebben we er verder nadruk op gelegd, dat het verbond niet mag worden voorgesteld als iets bijkomstigs. Het is naar zijn idee geen mechanisch gesloten overeenkomst, die ook niet had kunnen worden gesloten en die ook weer kan worden verbroken of opgeheven. Ook is het geen weg tot een zekere bestemming, geen middel tot een zeker doel, dat weg kan vallen, zoodra het doel is bereikt. Het verbond is nooit secondair, nooit accidenteel. Evenmin als het Verbond in God secundair is, het gevolg van een gesloten verdrag tusschen de drie Personen in het Goddelijk Wezen, evenmin is dat het geval met het Verbond, zooals God dat realizeert buiten Zich. Wel gaat ook in het Verbond Gods de mensch in als redelijk-zedelijk schepsel en staat hij als zoodanig in dat Verbond. Maar nooit is het Verbond een gesloten verdrag tusschen God en den mensch. Integendeel, het Verbond Gods is leven. Het is de levende gemeenschap der vriendschap Gods. In God wordt het niet gesloten, maar het *is*, omdat God de Drieëenige is. En met menschen wordt het niet gesloten, maar gerealizeerd, opgericht, en dat wel door God alleen. En daarom is het verbond ook niet het bijkomstige, maar het wezenlijke, niet het middel, maar het doel, niet de weg, maar de bestemming zelf. Het verbond is het allesbeheerschende in Gods werken naar buiten, en de verbonds-idee is de allesbeheerschende gedachte in den eeuwigen raad Gods.

We zagen verder, dat wat doorgaans werd beschouwd als het verbond der verlossing of den raad des vredes, het verbond is, dat God opricht met Zijn knecht, dat is met Christus en de Zijnen in Hem. Dit hebben we in den breede aangetoond uit de Schriftuurplaatsen, die gewoonlijk hierbij worden aangehaald. In al die teksten komt Christus niet voor als de Zoon, naar Zijne Goddelijke natuur en staande in verbondsbetrekking tot den Vader als eerste Persoon, maar als Knecht des Heeren, Die over Gods huis gesteld is, om te doen de dingen, die bij God te doen waren, en dus in ondergeschiktheid aan den Vader, dat is, in betrekking tot den Drieëenigen God. Het is die verwarring van begrippen, dat niet onderscheiden tusschen Christus als de Persoon des Zoons naar Zijne Goddelijke natuur, en als diezelfde Persoons des Zoons in de menschelijke natuur, en dus als Knecht des Heeren; en tusschen den Geest als derden Persoon en den Geest van Christus, die van oudsher, zelfs van de allereerste eeuwen der kerkgeschiedenis in de nieuwe bedeeling, aanleiding werd tot een feitelijke loochening van de Drieëenheid, hetzij dan doordat men de volstrekte wezensgelijkheid der drie Personen feitelijk ontkende, of verviel in een soort tritheisme. De Zoon is als Knecht des Heeren natuurlijk ondergeschikt aan den Vader, en doordat men de Schriftuurplaatsen, die betrekking hebben op Hem als Knecht, liet slaan op den eeuwigen Raad des Vredes, kreeg de Zoon ook in dien Raad, en dus als Zoon, een ondergeschikte plaats in betrekking tot den Vader. En met den Heiligen Geest wist men, natuurlijkerwijze, geen raad. Hij had feitelijk in den Raad des Vredes geen plaats. Daarom stonden we hierbij in den breede stil en is het van gewicht, dat we blijven onderscheiden tusschen den Zoon in de Goddelijke natuur, eenswezens en evengelijk met den Vader, en den Zoon, als Knecht in de menschelijke natuur en daarom aan den Vader, den Drieëenigen God ondergeschikt.

Thans is het de vraag: maar wat is dan de Raad of het Verbond des Vredes? Het zal duidelijk zijn geworden, dat die raad des vredes niet kan zijn het verbondsleven in den Drieëenigen God Zelf. Dit is wel de grondslag voor dien raad, maar toch niet de raad zelf. Gods Wezen en Zijn raad zijn te onderscheiden. Gods Wezen is wat God *is*, in Zichzelven. Gods raad is, wat God met volstrekte vrijmacht en souvereiniteit eeuwiglijk *wil* en en *besluit*. Wel is die raad in overeenstemming met Zijn Wezen, maar hij is niet zonder meer uit Gods Wezen af te leiden. Gods raad is Zijn vrijmachtig decreet. Als er dus sprake kan zjin van een verbond of raad des vredes, dan mag deze niet worden vereenzelvigd met Gods drieëenig verbondsleven. Aan den anderen kant is die raad des vredes ook niet het verbond, zooals God dat opricht met Zijn Knecht, dat is de uitverkorene Kerk in Christus als haar Hoofd. Dit toch is, wat we gewoon zijn te noemen het genadeverbond en moet van den raad des vredes worden onderscheiden. Het is niet de raad des vredes zelf, maar vrucht, openbaring en uitwerking daarvan. In dit verbond komt Christus voor als mensch. En als mensch heeft Hij niet mee besloten en kan Hij dus geen plaats hebben in den Raad des Drieëenigen. Zal er dus sprake kunnen zijn van een raad des vredes, dan ligt die daartusschen, dat is, tusschen het Drieëenig Verbondsleven Gods, dat de grondslag is van alle verbond met menschen, en het verbond, dat opgericht is met Christus en de Zijnen als Vriend-knecht Gods. Met andere woorden, de raad des vredes is *het besluit des Verbonds*. Dit voor de aandacht houdende, en tevens bedenkende, dat het Verbond niet infralapsarisch als middel tot een doel mag worden gedacht, dat het zelf doel is en dus het allesbeheerschende in Gods werken naar buiten en daarom ook in Zijn raad, zouden we het Verbond des Vredes willen omschrijven als *het eeuwig besluit Gods om Zijn eigen Drieëenig Verbondsleven in den hoogst mogelijken*

zin des woords te openbaren en op te richten, te realiseeren buiten Zich, in den weg van zonde en genade, van dood en verlossing, om Zijns grooten Naams wil.

Dat alle Gods werken naar buiten voortvloeien uit Zijn eeuwigen raad, en dat er dus ook aan Gods verbond met ons een eeuwig besluit ten grondslag ligt, een eeuwigen wil tot realizeering van Zijn Verbond, ligt wel in den aard der zaak. En dit is ook de doorgaande voorstelling der Heilige Schrift. Het verbond met Christus is wel niet de raad des vredes zelf, maar rust er wel in, vloeit er wel uit voort, is wel de realizeering van het besluit des verbonds. Zoo is de gedachte in Ps. 2:7: "Ik zal van het besluit verhalen: de Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik u gegenereerd". En dan wordt de verdere inhoud van dat besluit geopenbaard in de volgende verzen: "Eisch van Mij, en Ik zal de Heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uwe bezitting. Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkers vat". We hebben eerder reeds opgemerkt, dat Hij, Die hier spreekt, de Zoon is in de menschelijke natuur, de Knecht des Heeren, het Hoofd des Verbonds voor Zijn volk. Tot Hem werd dit gesproken. En Hij, Die dit sprak, is de Heere, dat is, niet de eerste Persoon in het Goddelijke Wezen, maar de Drieëenige God. En de Knecht des Heeren spreekt van het *besluit*. Volgens dat besluit werd tot Christus gezegd: 'Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd", een woord, dat in den wortel wel terugwijst op het eeuwige Zoonschap van den tweeden Persoon, maar dat toch, zooals we in een vorig verband aantoonden, in den tijd voor den Knecht des Heeren gerealizeerd werd in de opstanding van Christus. En volgens datzelfde besluit werd tot Christus gezegd, dat Hij de einden der aarde tot Zijne bezitting zou kunnen opeischen. Het besluit geldt dus de verhooging en de heerschappij van Christus, zooals Hij in Gods Verbond zal staan aan de spitse der schepping, de eeuwige Vriendknecht Gods. Er is in dat besluit dus *over* Hem besloten. Maar de Heere, Die dit besloot, is de Driëenige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, zoodat naar Zijn Goddelijke natuur de Christus Zelf mede besloten heeft in al, wat hier tot den Knecht des Heeren wordt gesproken. En hetgeen hier uit het besluit verhaald wordt, geldt feitelijk heel het program van het werk van den Middelaar, het program, dat in den tijd zou worden afgewerkt tot realizeering des Verbonds. Genoemd worden de eindelijke realizeering van Gods verbond in de verhooging van den Christus, Zijne opstanding en zitting aan de rechterhand Gods. En dit veronderstelt Zijne vleeschwording, Zijn lijden en sterven. Vader, Zoon en Heilige Geest wilden dus in den eeuwigen raad, dat de Zoon zou worden gesteld aan de spitse des schepping, dat Hij dit zou bereiken in een weg van worsteling met vijanden, die Hij zou verbrijzelen, dat Hij daartoe in het vleesch zou komen, zou lijden en sterven en dat Hij uit de dooden zou opstaan. De Vader wilde dit als Vader, de Zoon als Zoon, de Geest als Geest, en allen wilden dit in eeuwig volmaakte harmonie des willens. Het is het eeuwig decreet des verbonds, den raad des vredes, waarvan de Knecht des Heeren hier getuigt.

Dezelfde gedachte aan het besluit ligt ten grondslag aan den negen en tachtigsten Psalm. Heel die Psalm toch zingt van de eeuwige goedertierenheid des Heeren en van Zijn eeuwig welbehagen, als de grondslag van des Heeren Verbond met Zijn Knecht. "Ik zal de goedertierenheden des Heeren eeuwiglijk zingen, Ik zal Uwe waarheid met mijnen mond bekend maken, van geslacht tot geslacht. Want ik heb gezegd: Uwe goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij Uwe waarheid bevestigd, zeggende: Ik heb een verbond gemaakt met Mijnen uitverkorene; Ik heb mijnen knecht David gezworen: Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht". Let er wel op, dat het hier gaat over het *besluit*. De psalm toch spreekt van eene goedertierenheid, die *eeuwiglijk* gebouwd wordt, van eene waarheid of trouw, die God in de hemelen heeft bevestigd. En dat besluit betreft het verbond. In de eeuwigheid heeft God een verbond gemaakt met Zijnen Knecht en gezworen, dat Hij Zijn troon zou opbouwen en Zijn zaad bevestigen tot in eeuwigheid. Het is de raad des Drieënigen Gods, Vader, Zoon en Heiligen Geest, de openbaring en realizeering waarvan gezien wordt in het Verbond met den Knecht des Heeren, Christus aan het Hoofd Zijner gemeente. Ook hier is de raad des vredes dus niet het verbond met Christus en de Zijnen, maar het besluit, dat daar achter ligt. En in dat eeuwig besluit neemt het verbond met Zijn uitverkoren Knecht juist een centrale plaats in. Alles is op zijne verwerkelijking aangelegd. Daarom gaat de psalm voort te spreken van Gods opperhoogheid en geheel eenige macht en souvereiniteit in den hemel en op aarde. Niets is er, dat de verwezenlijking van den raad des verbonds in den weg kan staan; integendeel, alles moet zijne realizeering dienen. Immers: "Wie mag in den hemel tegen den Heere geschat worden? Wie is den Heere gelijk onder de kinderen der sterken? God is grootelijks geducht in den raad der heiligen, en vreeselijk boven allen, die rondom Hem zijn. O Heere, God der heirscharen! wie is als Gij, grootmachtig, o, Heere! en getrouwheid is rondom U. Gij heerscht over de opgeblazenheid der zee; wanneer hare baren zich verheffen, zoo stilt Gij ze. Gij hebt Rahab verbrijzeld als eenen verslagene; Gij hebt Uwe vijanden verstrooid met den arm Uwer strekte. De hemel is Uwe, ook is de aarde Uwe; de wereld en hare volheid, die hebt Gij gegrond. Het noorden en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen in Uwen naam. Gij hebt een arm met macht; Uwe hand is sterk; Uwe rechterhand is hoog". Daarom staat Gods verbond dan ook vast en zal het van geen wankelen weten. Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid van Gods troon; goedertierenheid en waarheid gaan voor Zijn aangezicht henen. En het volk, dat het geklank kent is welgelukzalig; want in het licht van Gods aanschijn zullen ze eeuwiglijk wandelen. Hij is de heerlijkheid hunner

sterkte en door Zijn welbehagen zal hun hoorn verhoogd worden. Daarom zullen ze zich in den Naam des Heeren den ganschen dag verblijden en door Zijne gerechtigheid zullen ze verhoogd worden. Immers zal God het Woord Zijns verbonds gestand doen, zooals Hij eens gesproken heeft: "Ik heb hulp besteld bij eenen held; Ik heb eenen verkorene uit het volk verhoogd. Ik heb David Mijnen knecht gevonden; met heilige olie heb Ik hem gezalfd". Gods hand zal met hem vast blijven en Zijne hand zal hem versterken; de vijand zal hem niet dringen, want Hij zal meer dan overwinnaar zijn; en de zoon der ongerechtigheid zal hem niet onderdrukken. God zal zijne wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht, en die hem haten zal Hij plagen. Eeuwige getrouwheid en goedertierenheid zullen met hem zijn en zijn hoorn zal in Gods naam worden verhoogd. Tot een eerstgeborenen zoon zal Hij hem stellen, tot een overste der koningen der aarde. En God zal Zijne goedertierenheid in eeuwigheid met hem houden en Zijn verbond zal met hem vast blijven. Nooit zal Hij Zijn verbond ontheiligen en hetgeen uit Zijne lippen ging, zal Hij nooit veranderen. (Zie Ps. 89:1-36.). Dat dit alles ziet op het verbond tusschen God en Zijnen Knecht, Christus en Zijn zaad, hebben we eerder aangetoond. Het is thans alleen ons doel er de aandacht op te vestigen, dat de grondtoon van dezen psalm zingt van Gods eeuwig welbehagen, waarin dat verbond met David, Zijn Knecht, rust. Dat welbehagen, dat eeuwig decreet, dat besluit des verbonds van den Drieëenigen God is de raad des vredes. Het is Gods eeuwige wil, om Zijn eigen, eeuwiglijk volmaakt verbondsleven naar buiten te openbaren en te realizeeren in den Knecht des Heeren.

En in het N. T. is het niet anders. Immers is het de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus (de Drieëenige God, als God ook van Christus naar Zijne menschelijke natuur), Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus, en dat wel, *gelijk* Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld (dat is, *niet* op een zeker moment in de eeuwigheid, eer de wereld was; maar vóór in den raad des Heeren de wereld haar grondlegging had; ook de grondlegging der wereld volgt in orde op de daarstelling van Christus en de gemeente in het besluit, en de eerste is op de laatste aangelegd), opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem. De Drieëenige God is Vader en God van onzen Heere Jezus Christus. En Hij heeft eeuwiglijk gewild om Zijn verbond te realizeeren in en door den Zoon. Daartoe heeft God in het decreet den Zoon in het vleesch gesteld, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen; end daartoe heeft God aan dien Zoon in het vleesch zaad gegeven, opdat Hij in Gods verbond zou staan aan het hoofd van eene groote gemeente, die met Hem in Gods tabernakel eeuwiglijk zou wonen en smaken, dat de Heere goed is. Want immers is het de verborgenheid van Gods wil, naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven, om in de bedeeling der volheid der tijden wederom alles onder één Hoofd te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel en dat op de aarde is. Eph. 1:3, 4, 9, 10. Het is Gods eeuwig besluit om Zijn verbond te realizeeren en Zijn verbonds-vriend erfgenaam te doen zijn van alles en alles in Hem te vereenigen. En dit alles heeft Hij in beginsel en centraal vervuld door de uitnemende grootheid Zijner kracht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de dooden heeft opgewekt; en heeft Hem gezet tot Zijne rechterhand in den hemel; verre boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende; en heeft alle dingen Zijnen voeten onderworpen, en heeft Hem der gemeente gegeven tot een hoofd boven alle dingen; welke Zijn lichaam is, de vervulling desgenen, Die alles in allen vervult". Het besluit van Ps. 2 is vervuld. Gods vreeverbond is met Christus bevestigd, naar den eeuwigen raad des vredes.

Het was dan ook des Vaders welbehagen, d.w.z. het welbehagen van den Drieëenigen God, dat in Hem al de volheid wonen zou. Hij is het beeld des onzienlijken Gods, en als Middelaar der schepping, de eerstgeborene aller creaturen. Want door Hem zijn alle dingen gemaakt, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten, alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen. En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. En Hij is ook eeuwiglijk het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij, Die het begin is, de Eerstgeborene uit de dooden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn. En zoo was het het welbehagen des Vaders, dat in Hem al de volheid wonen zou. In Hem woont dan ook al de volheid der Godheid lichamelijk, en de gemeente is in Hem volmaakt. Kol. 1:15-19; 2:9,10. En de bedoeling van dit eeuwig welbehagen is, dat zij allen één zijn in Gods verbond, zooals de Vader in Christus en Christus in den Vader één zijn, dat ook degenen, Die Hem de Vader gegeven heeft, één zijn in Hem. "Ik in hen en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt". Joh. 17:21,23. Dan, als die eenheid vervuld en volkomen gerealizeerd zal zijn, en Gods eeuwig verbondsleven der vriendschap in Christus door al de uitverkorenen gesmaakt zal worden in volmaaktheid, zal het besluit ten volle verwerkelijkt zijn. Gods tabernakel zal eeuwiglijk bij de menschen zijn!

Daarom is de raad des vredes niet een ondergeschikt stuk van den eeuwigen raad des Heeren, dat eigenlijk door het inkomen der zonde werd bepaald, of althans om der zonde wil er bij gekomen is. Neen, hij is eerst. Hij is hoofdzaak. Hij is de hoofdgedachte van heel Gods welbehagen, waarom alles draait. Hij is het welbehagen van den Drieëenigen God, waardoor Hij eeuwiglijk wilde om Zijn heerlijk Verbondsleven in den hoogst mogelijken zin te openbaren en buiten Zich te realizeeren in creatuurlijken vorm, in den weg van zonde en genade, van dood

en verlossing, om Zijns grooten Naams wil. En aan dit alles-beheerschende besluit zijn alle deelen van Gods raad, den Christus en Zijne gemeente, de verkorenen en de verworpenen, de schepping en den val betreffend, volkomen ondergeschikt. Daarom zijn alle dingen uwe, en zijt Gij van Christus, en is Christus Godes. Daarom werken alle dingen mede ten goede dengenen, die God liefhebben, kan niets ons scheiden van de liefde van Christus en zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons heeft liefgehad. Dat is de vastigheid des Verbonds. Het rust in den diepsten zin des woords, door het besluit des verbonds of den raad des vredes heen, in Gods eeuwig verbondsleven als de Drieëenige God. Het weet van geen wankelen, omdat God Zichzelven niet kan verloochenen. Daarom zijn de genadegiften en is de verkiezing onberouwelijk. En daarom is het godslasterlijk te stellen, dat er een afval der heiligen zou zijn. H.H.

LECTURE

Rev. P. De Boer will deliver a lecture in the Roosevelt Park Protestant Reformed Church, Grand Rapids, D. V., Feb. 20. Subject: "Esther".

IN MEMORIAM

Op Zaterdag morgen, den 25ste Januari, overleed tot onze diepe droefheid, in zijn Heer en Heiland, onze geliefde echtgenoot, en der kinderen zorgdragenden vader en behuwd vader

CORNELIUS JACOBUS DOORN

in den ouderdom van ruim 52 jaren.

Wetende dat Hij is ingegaan in zijn vader's huis met zijn vele woningen is onze grootste troost.

Uit aller naam,

Mrs. C. J. Doorn-Klercq
Mr. and Mrs. Jacob Doorn,
Chicago, Ill.
Marie Doorn
Henry Doorn
Grand Rapids, Michigan

IN MEMORIAM

On January 13, it pleased the Lord to take unto Himself, after prolonged suffering, at the age of 80 years our dear mother and grandmother,

MRS. CORA WILDEROM

Although our hearts are grieved we do not mourn as those who have no hope for we have her testimony and the assurance in our hearts that she died in the Lord.

"In all these things we are more than conquerors through Him that loved us."

Mr. and Mrs. Peter Decker.
The grandchildren.

Also mourned by us in whose lives she filled the place of a mother.

Miss Minnie Provoost
Mr. Peter Provoost
Mrs. Nellie Knoper
Mrs. Mary VanderWeele

The Matter of the "Reward of Grace"

It ought to be plain from the Scriptures already cited that eternal life and the *reward of grace* is one and the same and that thus the latter, too, is the fruitage of the satisfaction and righteousness of Christ. I wish to quote one more Scripture in proof of this, "And whatsoever ye do, do it heartily, as to the Lord, and not unto men; knowing that of the Lord ye shall receive the *reward of the inheritance*: for ye serve the Lord Christ". Col. 3:24. The expression *"the reward of the inheritance"* means; the reward, namely, the inheritance. Here then the reward is identified with the inheritance. Thus to prove that the inheritance is of Christ is to prove that the reward is of Christ. Now the plain teaching of Scripture is that the inheritance is of Christ, is thus the fruitage of His suffering and death. We read, "That in the dispensation of the fulness of times he might gather together in one all things in Christ . . . . *in Whom* also we have obtained *an inheritance* . . . Eph. I:10, II b. And again, "By faith Abraham, when he was called to go out into a place which he should after receive for an *inheritance,* obeyed; . . . Heb. II:8. The place which Abraham received as an inheritance is in the final instance the new earth to be inherited by the meek. The new earth certainly is a gift accruing from the death of Christ. Another Scripture, "That the God of our Lord Jesus Christ, the Father of glory, may give unto you the spirit of wisdom and revelation in the knowledge of him: The eyes of your understanding being enlightened; that ye may know what is the hope of his calling, and what the riches of the glory of *his (Christ's) inheritance* in the saints . . . . And hath put all things under his feet, and give him to be the head over all things in the church, which is his body, *the fulness of him that fulfilleth all in all".* Eph. I: 18, 22, 23. The teaching of this Scripture is that Christ's inheritance (consider that the inheritance of Christ is His reward) is *in the saints;* and further that the church, His body, being filled by Him, is His fulness. Thus all the blessedness that fills the church is first in Him.

If the *reward* and the inheritance are the same, so, too, the *inheritance* and *life eternal.* I quote, "And every one that hath forsaken houses, or brethren, or sisters, ... shall inherit eternal life". Mat. 19:29. He that over cometh shall inherit all things; . . . . Rev. 21:7 a. Whereas eternal life is inherited, it is, must be, the inheritance. And *all things* inherited by him that overcometh must include the inheritance. Thus the conclusion to which we are driven is that the *reward,* the *inheritance* and *life eternal,* are one and the same. If this is not the plain teaching of Scripture, words have no meaning.

The reward was merited by Christ, is thus the fruitage of His suffering and death. And yet, Holy Writ also plainly teaches that Christ will reward His people ac-

cording to their very own works. It was to the *church* in Thyatira that Christ said, " . . . and all the churches shall know that I am he which searcheth the reins and the hearts: *and I will give unto every one of you according to your works*". Rev. 2:23 b. Every member of the church, thus also the true believers, will receive according to his works. This raises the question how the reward of grace can be a gift merited by Christ and at once a good that believers receive according to their very own works. It is to be noticed that the works according to which believers receive are the very works in which they walk in this life. The apostle Paul made this plain when he wrote, "For we must all appear before the judgment seat of Christ; that every one may receive the things (done) in (his) body, according to that he hath done, whether good or bad. The words *done* and *his* are not found in the original text. Believers, too, then will be given according to the works they do in the body. But if so, will not they, too, reap death? We ask this question in view of the fact that the holiest of men have but a small beginning of true obedience and thus daily polute their way before God. But it is to be considered that believers, being included in Christ, their Saviour, are robed in His satisfaction and righteousness, and are thus being accounted guiltless and positively righteous before the tribunal of God. Now whereas believers, being legally included in Christ, are without guilt, though in this life they sin continually, and whereas the good works they perform are nothing else than the flower, the blossoming, in them of the righteousness of Christ, it is, must be, according to their good works and thus not according to their evil works, that they will receive. And whereas the righteousness of Christ is theirs (it being imputed unto them as a free gift) and as their priceless possession also flowers in them as good-works, it also *can* in truth be said, that they receive according to their very own works. It is to be considered that the phrase "according to his (the believer's) good works, is to be construed as meaning not that the good works of believers merit but as meaning that what is given (life eternal) fully agrees, is in full accordance with, the believer's good works and holy strivings. The reward is Christ's. He merited it. What He begot and bestows upon His people, is in perfect harmony with their works. For this reason the gift of eternal life is, also as viewed from the angle of the believers' good works, truly a reward. But on the other hand, whereas their guiltlessness is Christ's and their good works nothing else than the blossoming in them of His righteousness, the assertion that they will receive according to their good works is tantamount to the saying that they receive according to the good works (the righteousness) of the Saviour with which they are clothed.

Now as seen from the point of view of the good works done by Christ in His body, the gift of eternal life is a reward of merit *for Christ*; but this same life (eternal) as viewed from the angle of the good works done by believers in their bodies, is a reward of grace, a free, unmerited gift. It is this of necessity, as these works themselves (works done by believers) are a free gift, they being the flower in the believers of the free gift of the righteousness of Christ.

In fine, the necessary implaction of Paul's teaching that every one will receive the things done in his body is, that every elect of God will receive according to the works that Christ did in His body. But as to the reprobated wicked, they will stand before the tribunal of God as robed in their very own vile works, done in their body, and receive therefore the reward of eternal death.

The righteousness of Christ flowers in the believers as good works. It does so as the meritorial cause of these works, and not of these works only but of the believers' complete redemption, in a word, of all fullness to which they fall heir with Christ. But this righteousness of Christ in which believers are robed is not one and He another. Fact is that this robe is Christ Himself and thus cannot be separated from Him. If to this be added that all fulness also dwells in Him bodily and that He by His Word of life also gives unto His people the life He merited for them, it will be seen that He is not only the meritorial but also the efficient cause and the very seat of eternal life and of all the blessings of the kingdom; that He thus of God is made unto us now and ever wisdom, righteousness, sanctification and complete redemption. It means that if He were ever to withdraw Himself from His people by the laying off of His human nature, they at that very instant, even as redeemed and saved to the uttermost would lose their righteousness, again stand before God in all their sins and die. He is thus their bread of life eternally.

But to return. Every man, the believers as well as they who perish in their sins, will receive according to their works. Christ cometh. And His reward is with Him to render to every man according to his deeds: "To them who by patient continuance in well doing seek for glory and honour and immortality,—eternal life: but unto them that are contentious, and do not obey the truth but obey unrighteousness,—indignation and wrath, tribulation and anguish, upon every soul of man that doeth evil, ... but glory honour and peace to every man that worketh good . . . ." Thus the believers will receive exactly what they in this life long and ask for and seek. And what will be given them—the reward of life eternal —agrees with their works.

The question is now in order whether the reward—the gift of life eternal—will be the same for all, will elevate, as possessed, all to the same pinnacle of glory and spell for all the same measure of bliss. Let us discover the teaching of Scripture on this point. In Holy Writ the aggregate of redeemed—the church—appears as forming a oneness. And the oneness of the church is that of a body, temple, family, race, house. The believers, being many, are one body in Christ, and every one members one of another, Rom. 12:5. They are a chosen

generation, a royal priesthood, an holy nation, a peculiar people; that they should show forth the praises of him who hath called them out of darkness into his marvellous light, I Pet. 2:9. They also, as living stones, are built up a spiritual house, an holy priesthood, to offer up spiritual sacrifices, acceptable to God by Jesus Christ, I Pet. 2:3. The oneness of the church is that of a city. The church is Zion, the city of God that is now and that God first eternally had with Him in His counsel. The church has salvation and righteousness destined to go forth as brightness and to be seen as a burning lamp, Isa. 62:1, 2. Now the church, being a body, a city, forms a oneness, as does also its glory. But as this oneness is that of a body it must rest in diversity, in the distinctness of the being of the body's members, in the unlikeness of the temple's stones. And so it does. The members of the body of Christ are not identical. They cannot be; for, in the words of the apostle, if they were all one member, where were the body? So the body of Christ is not one member but many. And all the members of the one body, being many, are one body. There is then diversity and oneness and the latter rest in and rises from the former. In agreement herewith the redeemed in the resurrection will receive white stones with names written in them, expressive of each redeemed one's distinctiveness. This same miltiplicity of difference is seen in the church on earth, differences of admirations, diversities of operations. To one is given by the Spirit the word of wisdom; to another the word of knowledge; to another faith by the same Spirit; to another the working of miracles; to another the gift of healing; to another prophesy; to another divers kinds of tongues; to another the interpretation of tongues. These dissimilitudes of natural and spiritual gifts, and personalities will abide and as perfected reappear in the glorified church in a manner consistent with the state of glory of the redeemed family! And also the glory of the one member of this family will differ from that of the other. This is suggested by John's description of the beauty of the New Jerusalem. The building of the wall of it was of jasper: and the city was pure gold, like unto clear glass. And the foundations of the walls of the city were garnished with all manner of precious stones. And the twelve gates were twelve pearls: and the street of the city was pure gold, as it were transparent glass. And the radiance of the one part of the city blends with the radiance of all the other parts to form the one glory of Jerusalem. And Jerusalem's glory is Christ's. The full brightness of Christ will be seen not in the face of one member but in the faces of all the members of His glorified body. The true pluriformity of the church is this multiplicity of difference in the redeemed and perfected family of God.

There is even ground in Scripture for saying that the privileges and honour to be enjoyed by the citizens of the kingdom to come will differ. The wall of the heavenly Jerusalem had twelve foundations, and in them the names of the twelve apostles of the lamb. The servant whose pound had gained ten pounds, was given authority over ten cities; and the servant whose pound had gained five pounds was set over five cities, Luke 19:13 f. Just how the promise of these differing privileves and honors will be made to materialize on the new earth, has not been revealed. But that there will be diversities of honours, privileges and operations, also in the kingdom of heaven as fully come, is stated plainly enough. But this multiplicity of difference will not spell for some inferior and and imperfect and for others perfected glory. The New Jerusalem, as to all its parts, is a thing of pure and accomplished beauty. Diversity in this case cannot spell imperfection.

What now is the reward of grace? If there is to be in the kingdom of heaven as fully come a multiplicty of difference, the reward of grace will of necessity have to consist in a distinctive good for each member of Christ's glorified body. And this good will have to be the distinctive joy, bliss, honour, privilege, duty, right, calling, place and station in the kingdom and functon in the body,—layed away for each individual believer. As was pointed out, each redeemed one will receive a white stone in which will be written a name, expressive of the distinctiveness of his being as a perfected and glorified saint and thus of the distinctiveness of all his engagements and of his hollowed activity in that particular place in the heavenly alloted him. Each believer therefore will receive his very own distinctive reward. And of this reward the white stone with the name written in it is the token. The coming into the possession of this distinctive good is, must be, at once a coming into the possession of God and of all things: the new heavens and the new earth, the holy city, the blessed society of all the redeemed, perfection, immortality, glory and life eternal. For what is enjoyed is good in Christ and all the heavenly in the face of which the glory of God is seen. Strictly speaking, there is but one reward common to all the redeemed. But this one reward will be possessed by each individual saint as a distinct good. And it ought also to be plain that the reward is not a thing added to, but *is* life eternal, as for each saint this life will consist in his knowing God in a measure in keeping with his distinctive capacities for knowing. Thus in the central sense, the reward is God in Christ as distinctively possessed and enjoyed, and praised and adored by each individual believer.

That the reward, the inheritance and life eternal are one and the same, has been conclusively proven. God Himself said that He is the reward of His people, exceedingly great. And the Scriptures speak of the reward of the inheritance and further declare, as has been shown, that what believers will inherit is life eternal, and that what will be given to them is all things. It means, as has been pointed out, that Scripture identifies the reward with the inheritance and the inheritance in turn with God in Christ and with all things. But it is also the plain teachings of Scripture that this one reward

is possessed by each believer as a distinct good, that thus to each will be given his very own reward. Wrote Paul, "I have planted, Apollos watered; but God giveth the increase. So then neither is he that planteth any thing, neither he that watereth; but God that giveth the increase. Now he that planteth and he that watereth are one: *and every man shall receive his own reward according to his labour.* I Cor. 3:6-8. From Scriptures such as this, it was concluded by many that the reward is a good added to life eternal, to the inheritance. It was reasoned that since every believer will receive his very own reward, the reward cannot be the inheritance, eternal life, as this is the same for all. What was overlooked is that the gift of life eternal will take on a new distinctiveness in every individual member of Christ's glorified body.

The question remaining is whether the reward will be in keeping with the faithfulness of the believer in this present time, and with the good works that he performs in this present life. The teaching of Scripture is that it will. Attend once more to the Scripture last quoted. Every man (here every believer) shall receive his own reward according to, that is, in agreement with, his labour. The servant whose pound had gained ten pounds, was given authority over ten cities; and the servant whose pound had gained five pounds was set over five cities. The names of the twelve tribes of the children of Israel are written on the gates of the New Jerusalem; but the names of the twelve apostles of the lamb are in the twelve foundations of the city, Rev. 21:12, 14. Said Peter to Christ, "Behold, we have forsaken all, and followed thee; what shall we have therefore? And Jesus said unto them, Verily I say unto you, that ye which have followed me, in the regeneration when the Son of man shall sit in the throne of his glory, ye also shall sit upon twelve thrones, judging the twelve tribes of Israel". Mat. 19:27, 28.

But the reward, once more, has been merited for the believers by Christ, and therefore is not of merit but of grace. It could not be anything else, considering that the believers are God's workmanship, created in Christ Jesus unto good works, which God hath before ordained that they should walk in them, Eph. 2:10. Their works, their place in the kingdom here below, their natural and spiritual gifts, their zeal love and devotion are as well as the reward, the fruitage of the suffering and death of their Saviour, the blossoming of His satisfaction and righteousness. Both in this life and in the world to come, the redeemed live move and have their being Christ. He is and ever will be, their bread of life, the very sphere of their existence. Of this truth the teaching that the redeemed will be rewarded according to their works can be no negation if only it be maintained that the reward is of grace. That the believers will be given a reward, simply means that they will all come in the unity of faith, and of the knowledge of the Son of God, unto a perfect man, unto the measure of the stature of the fulness of Christ. It means, rightly considered, that each redeemed one will in Christ come to his own to God's glory in that place of the heavenly, prepared for him.

In setting the eternal inheritance before the eye of His people as a reward, the Lord deals with them as with ethical, responsible beings. He commands, exhorts, threatens, beseeches and admonishes His people, and to encourage them comes to them with the promise of reward, assures them that the reward will be according to works, that thus their labours will be honoured and crowned in the presence of the angels in heaven and in the sight of all men. And the reward, as possessed, will be unto the redeemed the eternal token and pledge of His abiding love and esteem. G. M. O.

The Emeritus Minister of the Gospel

What here follows is a report on the emeritus minister, adopted by our Protestant Reformed churches on a recent meeting of the Classis. Our churches therefore have made the principles set forth in this writing their own. Thus the report (written in the Netherland language and translated by the undersigned) is of interest to all the members of our churches. So we take the liberty of publishing it in this magazine.

What is an emeritus minister. The word *emeritus* is derived from the Latin verb *emereri* meaning *having served out a term of office, retired, no longer in office.* The Romans used the word for discharged soldiers and public officials. In the beginning of the 17th century in the Netherlands, the word came into use as a designation of ministers of the Gospel who by reason of age and sickness were freed from the duties of their office but retained the honour and title of ministers.

The character of the emeritus. Emeritus is a discharge of the performance of official duty, with retention of title and honor of a minister of the Gospel: "shall nevertheless retain the honor and title of a Minister". A Minister, who by reason of age or sickness, is rendered incapable of performing the duties of his office, is given his emeritation. According to Art. 13, he retains the rights connected with his office (the right of ministering the Word and the Sacrements), but is relieved from the ordinary duties of his office. He retains his seat and voice in the consistory and may appear upon the meeting of classis with advisory vote. This has always been the view of our Reformed fathers. Almost all classical and provincial rules stipulated, be it not everywhere without certain restrictions, that an emeritus minister who continued to reside in the church where he was emeritus, was a member of the consistory and of the classis and could be chosen as member of the synod. It was in latter years, under the influence of collegialistic and revolutionary principles, that emeritus ministers were deprived of this right.

The emeritus minister shall be honorably provided for in his needs. Art 13 requires also this, the revised article, that together with the other articles of our Church Order form the basis of our church formation, as well as the original article of Dordrecht. This ought to be certain for us all. We need not argue about this. A congregation may not allow its needy members to perish from hunger and want. Well now, a minister is a member of the congregation.

The care of emeritus ministers and that of the widows or orphans of ministers is not a work of mercy but a support to which they have a juridical right, except in those cases in which, according to their own judgment and according to the judgment of the church assemblies, they cannot assert in a juridical sense their right to support for themselves and their families. The emeritus minister is thus no object of mercy. The support given him is no alms. Also respecting this point there is no difference of opinion among the Reformed.

According to this principle, the care of the emeritus ministers and their widows and orphans reposes upon the same ground that the care of the congregation for the support of their pastors in active service rests upon. And this ground is that the minister of the gospel, because of the character of their office, cannot themselves provide for their support in that the churches have claimed them as to their persons, gifts and powers for the entire span of their lives. And from this it follows in the first place that the churches according to the apostolic word must provide for them and their dependents, and in the second place that, when the ministers can no longer perform the duties of their office, they retain their juridical right to their support of themselves and of their dependents as long as this support is needed. Consider that ministers of the Gospel do not receive a hire in the ordinary sense of the word, that their service is not to be classified with vocations productive of gain but that they simply receive as much as plain living requires. For this reason the support of the ministers does not cease when their active service terminates but extends itself over the time during which they cannot properly perform the duties of their office, also to the widow and orphans as long as the latter cannot care for themselves. Let me prove this from Scripture.

Consider that in Israel the Levites and the priests on one hand and the poor on the other hand, comprised two distinct and disparate groups economically. The proof if this is that in the Mosaic code of laws we come upon one group of precepts that turn solely upon the support of the Levites and priests and another group that turn solely upon the support of the poor. When the Israelites reaps the harvest of his land, he shall not wholly reap the corners of his field. He shall not gather the gleanings of his harvest. He shall not glean his vineyard, neither gather every grape of his vineyard. He must leave them for the poor. Lev. 19:9, 10; 23:19; 25:25-28; Deut. 15: 7-II; Ex. 23:6. In these precepts the poor are named. The law here quoted, had respect to them only. Nowhere do we read, "If there be among you a poor Levite or a poor priest of one of thy brethren . . . ." or, " And thou shalt not glean thy vineyard, neither shalt thou gather every grape of thy vineyard; thou shalt leave them for the poor Levite and for the poor priest . . . ." Nowhere in the Old Testament Scriptures is a Levite or a priest called poor. The only possible explanation of this is that the priest, as far as his legal status in the church was concerned, was not classified with the poor, even though he might be ever so poor as far as his condition was concerned. Consider that a person is poor in a juridical sense, who possess nothing. Now the priests and the Levites of the Old Testament Dispensation did possess something, namely the tenths as inheritance. Num. 18:21 reads, "Behold I have given the children of Levi all the tenths in Israel for an inheritance, for the service of the tabernacle of the congregation". In this same chapter we read, "Thus speak unto the Levites and say unto them, When ye take of the children of Israel the tithes which I have given you from them for your inheritance, then ye shall offer up a heave offering of it for the Lord, even a tenth part of the tithe. And this your heave offering shall be reckoned unto you, as though it were the corn of the threshing-floor, and as the fulness of the vinepress; . . . . And ye shall eat it in every place, ye and your households: for it is your reward for your service in the tabernacle of the congregation". The question is whether the Levite received this reward during the period of his active service only or during his entire life? The latter. In the words of Moses, the Levites had to go in to wait upon the service of the tabernacle of the congregation from twenty and five years old and upward; but from the age of fifty years they had to cease or turn from the warfare of the service and might serve no more. Num. 8:24, 25. Now the Levites, as retired, retained their reward. Nowhere do we read that they were deprived of this reward after their retirement. But Holy Writ does implicitly state, "And behold, I have given the children of Levi all the tenth in Israel for an inheritance, for their service which they serve, even the service of the tabernacle". Levi. 18:21. And the eleventh verse of this chapter reads, "All this is thine; the heave offering of their gift, with all the wave offerings of the children of Israel: I have given them unto thee, and to thy sons and to thy daughters with thee, by a statute for ever . . ." This inheritance was not taken away from the retired Levite and priests. How could it be? It was legally theirs, by a statute for ever. Even the priest, who by reason of this or that physical defect could not serve, nevertheless ate of the altar. Nowhere do we read that such a priest was reckoned as belonging to the poor as far His legal status was concerned.

This then is the case. The Levite might have no part nor inheritance with his brethren. Therefore the Lord gave to the children of Levi the tenths as inheritance,

as a reward for their service. The legal right to this reward was theirs until the very hour of their death . . Thus it also remained theirs during the entire period of their retirement. What was the reason for this? And the answer, taken from God's word, "(Deut. 10:8, 9) At that time the Lord separated the tribe of Levi, to bear the ark of the covenant of the Lord, to stand before the Lord to minister unto him, and to bless in his name unto this day. Wherefore (I am still quoting Scripture) Levi had no part nor inheritance with his brethren . . ." This last clause, "Wherefore Levi had no part nor inheritance with his brethren . . ." implies, "Therefore the Lord gave unto Levi the tenth as a reward for his service", and, "Therefore Levi retained his legal right to the reward all his life". Therefore. Wherefore? The Lord separated the tribe of Levi, to stand before the Lord to minister unto him . . . Therefore, namely, for the very same reasons, the minister of the Gospel retains his reward for his service his whole life. Why? Because he, same as the Levites of old, stands before the Lord to minister unto him, and to bless in his name; because as the Levite of old he follows no ordinary pursuit of life, productive of material gain; because as the Levite of old this is forbidden him. To Timothy Paul wrote, "Thou therefore endure hardness as a good soldier of Jesus Christ. No man that warreth entangleth himself with the affairs of this life, that he may please him who hath chosen him to be a soldier". 2 Tim. 2:3, 4. The minister of the gospel, further, retains his juridical right to his reward, because as the Levites of old he must give himself exclusively to the service of the Lord and must permit the churches to possess him as to his person and all his gifts and powers for his whole life. Now if the ministers of the gospel as the Levites of old may follow no earthly pursuit productive of material gain; if this as the Levites of old is expressly forbidden them; if the ministers of the Word as the Levites of old, do not go (I Cor. 8:7-9) a warfare any time at his own charges, must eat of the fruit of the vineyard he planted, must eat of the milk of the flocks he feeds, how could it be explained that the retired priests and Levites retained their legal right to their reward, if ministers of the gospel must lose it? How could the parting of the two lines at this point be explained? This could not be explained.

Let us not say that the law has been abrogated and is thus no longer in force. The law has been abolished according to its form but not according to its essence. The law is the incorporation of eternal principles to which regard must be had and out of which we must live. Jesus therefore said that he came not to break the law but to fulfill it. That also the apostle Paul had understanding of this, appears from what he wrote to the congregation in Corinth, "Who goeth a warfare any time at his own charges? who planteth a vineyard and eateth not of the fruit thereof? or who feedeth a flock and eatheth not of the milk of the flock? Say I these things as a man? or saith not the law the same also (mark you, the law)? For it is written in the law of Moses, Thou shalt not muzzle the mouth of the ox that treadeth out the corn. Doth God take care of oxen? Or saith he it altogether for our sakes. For our sakes, no doubt, this is written; . . . . .If we have sown unto you spiritual things, is it a great thing if we shall reap your carnal things? 1 Cor. 9:7-11

The apostle could also have written, "If we have sown unto you spiritual things, is it so great a thing if we reap your carnal things, that is, retain our legal right to our support, when we, having become old, can no longer labour?

A married woman has a legal right to the material support of her husband as long as she lives, also when she as incapacitated by age or sickness can no longer perform her household duties. What would we now say of this husband if he said to his wife who by reason of sickness or age could no longer take her place in the family, "Wife, it is true, you have for many years now faithfully given yourself to me and the family. But by reason of sickness, you have become a disabled woman physically. As far as your status in our family is concerned, you are now poor. Regard therefore, the support that you henceforth receive of me as alms". The husband who so speaks to his incapacitated wife and affords her such treatment, actually dissolves the marriage tie. One of two, that wife is the wife of that man also in her sickness and she in this case retains her legal right to her husband's support in that this support is affixed not to her active service but to the relation she sustains to her husband; or the marriage tie was dissolved by her sickness and if so she lost her legal right to her husband's support. Not the former but the latter, of course, is true. Consider that Christ gave unto his church pastors and teachers. The congregation is in duty bound to provide for them. Further, we have proven from Scripture that this support has been affixed by the Lord not to their active service but to their office. (The priests and Levites possessed their reward also as retired servants of the Lord). As long as the minister is in office therefore, he cannot possibly lose his legal right to the support of the congregation. Thus as far as his legal status is concerned, he can never become a poor man, as long as he is vested with office. He who maintains that the support tendered a minister of the gospel by the congregation is alms, actually deposes him from office. The minister according to the ordinances of Christ, retains the title and honor of a minister. He therefore retains his legal, juridical, right to his reward. This reward can be taken from him and he be allowed to starve. Then he is a poor man according to his condition but not according to his status.

Why do we place so great emphasis on this matter? Because we regard it a disgrace for the minister of the gospel to be classified with the poor also concerning his legal status? Of course not. This is the point. God wills that the minister retains his legal, juridical, right

to his reward or support. And what God wills, we as churches must also will. Otherwise we come to a sorrowful end.

G. M. O.

(to be continued)

Vreemd - Consequent - Vreeselijk

Ter inlichting van het lezend publiek diene het volgende, gegrepen uit de jongste geschiedenis der kerkelijke wereld in de Oranje Stad.

Eenige maanden geleden werden wij, als belangstellenden in de zaak van Christelijk Onderwijs, in het kerkgebouw der Eerste Christelijke Gereformeerde gemeente van Orange City, Ia., vergast op een toespraak door Mr. M. Fakkema van Chicago. De inhoud dezer rede, zoowel als onze waardschatting derzelve in bijzonderheden, kunnen hier achterwege blijven. In dit overzicht der geschiedenis willen wij letten op wat voorafging aan en volgde op die rede en op de geschiedenis zooals die zich daaruit ontspon. De voorzitter, Ds. M. Vander Werp, las Psalm 139; Dr. R. Bronkema opende met dankzegging; en ondergeteekende sloot de vergadering met gebed. Toen wij het Schriftgedeelte hoorden voorlezen kwam de hope in ons op, dat wij gewezen zouden worden op onze roeping het leven der antithese te openbaren ook op het gebied van onderwijs. Daarvan, kwam, echter, hoegenaamd niets in de rede, noch ook werd er met een enkel woord van gerept in het "openend danken" van Dr. Bronkema. Omdat wij, nu meenden, dat juist in het op den achtergrond schuiven van de antithese HET gevaar dreigt voor de Christelijke School, hebben wij in ons gebed de bede uitgedrukt, dat God ons als verbondsvolk de genade wilde geven om de lijnen scherp te trekken ook op het terrein van onderwijs en de wereld te beschouwen als onze vijand en haar met hare inrichting te haten met volkomen haat als vijand Gods en Hem vijandig.

Er gingen eenige weken voorbij waarin wij niet veel vernamen van den indruk in het "genoegelijk avondje" nagelaten. Inmiddels, echter, had de leeraar der Eerste Chr. Geref. kerk (Dr. R. Bronkema) zijn catechesatieklas voor jongelieden gewaarschuwd voor de "verderfelijke leer van Hoeksema" en, om kracht aan zijn waarschuwing bij te zetten, er op gewezen dat het verkeerde van die leer wel uitkwam in het gebed van ondergeteekende, daar hij zich daarin schuldig had gemaakt aan laster (blasphemy). Dit kwam ons NATUURLIJK tweederhands ter oore. Om het rechte van de zaak onder oogen te krijgen hebben wij den Doctor over die geruchten aangesproken en ondervraagd naar zijn standpunt. Deze gaf ons het volgende te kennen:

Ten eerste, dat hij ons standpunt—"the view of you fellas"—goed verstond, ook inzake het haten der vijanden Gods.

Ten tweede, dat hij dat standpunt meende te moeten veroordeelen op grond van de veronderstelling dat David die bewuste bede of uitspraak kon uitspreken alleen na een speciale openbaring des Geestes, waardoor hem duidelijk werd WIE Gods vijanden zouden geweest zijn, en op grond van het feit dat het beginsel der Prot. Geref. kerken—"you fellas"—praktisch niet uitwerken kon. Er zou stellig niets van het heidendom gekomen zijn indien Paulus in zijn zendingswerk bezield ware geweest met onze zienswijze.

Ten derde, dat hij, voorts, zoo overtuigd was van zijn kijk op de zaak en zijn beschouwing van het Evangelie (en dit reeds jaren geweest was) dat, wat wij ook hierover mochten schrijven, hij van zijn standpunt niet zou veranderen. Hij gaf ons bovendien de verzekering dat het overbodig zou zijn hem een copie van het geschrevene toe te laten zenden, daar hij het waarschijnlijk toch niet onder oogen zou nemen. (De VAANDELDRAGER moet zich natuurlijk door dit gezegde niet van zijn goede gewoonte en pers ethiek laten afschrikken maar ga gerust met zijn tasch naar het adres van Dr. Bronkema. Hij zal, zij het dan misschien ietwat bedektelijk, den inhoud van des Vaandeldragers taschje wel nasnuffelen).

Ten slotte, dat toen wij er op aandrongen om een beslist antwoord te geven op de vraag of zulks bidden "laster" was ja dan neen, het antwoord luidde: "Ik ben er van overtuigd dat het BIJNA laster is ("almost blasphemy").

Over het hier bovengenoemd standpunt meenden wij allereerst te moeten schrijven: VREEMD. Want vreemd is zulk een beschouwing der zaak uit meer dan één oogpunt. Vreemd allereerst van uit geestelijk zedelijk oogpunt van iemand die belijdt één te zijn met dat volk welks zekerheid van veiligheid juist ligt in geestelijke isolatie. Dat, nemen wij aan, is toch ook de belijdenis van Dr. Bronkema als lid van de gemeente Christi. Naar die belijdenis moet hij als getrouw soldaat reeds strijden tegen de legermachten der duisternis en kan hij nooit, zonder zijn belijdenis te verkrachten, ook maar in het allergeringste de vredevlag opsteken of met den vijand gemeene zaak maken. Dat dit onmogelijk is ligt in wat beleden wordt van Christens wege, maar in het eigendommelijke van het leven der wedergeboorte. Dat leven is immers het leven van onzen verheerlijkten Christus. En dat leven kan onmogelijk de lijnen verzachten want het is het leven der volmaakte Godsliefde. Zoo bezien moet men concludeeren, dat iemand die gemeene zaak met den vijand maakt (en de opheffers der antithese in leer of praktijk doen juist zulks) naar die mate het leven Christi derft. Vreemd is dus zulk een beschouwing uit het oogpunt van Christelijk soldaat zijn. Wat de zaak in dit geval verergert is het feit dat Dr. Bronkema geen gewoon soldaat is die onder leiding en commando van anderen zou moeten strijden, maar zelf een officier is, en dat nog wel geen onder-officier ook. Er prijken immers voor zijn naam de letters DR.! Nu is het niet dan diepe ernst wanneer wij zeggen dat het vreemd, onbetamelijk is zulk een leer te handhaven, voor iemand in zulk een positie. En die positie verdiept ook uiteraard den graad van het vreemde uit leerstellig oogpunt. Immers, indien iemand, dan zou

een kind des lichts toch verstaan dat het haten van Psalm 139 niet gelijk staat met ons vleeselijk haten in booze hartstocht. Dat verstaande zal zulk een verlicht kind Gods zich ook bewaren voor de vreeselijke dwaling om deze leer in tegenstelling te plaatsen met die van Paulus, en alzoo de Schrift in strijd te brengen met zichzelf. Want, hoe men het ook keere, het blijft toch feit, dat de liefde Gods ook zijn eeuwig-heerlijke, reine keerzijde heeft en in Zijn beelddragers gereflecteerd wordt. Vandaar dat wij van de filosofie van den doctor niets moeten hebben als hij Davids haten toeschrijft aan bijzondere openbaring des Geestes. Vrage: als Johannes de Dooper, op den drempel des Nieuwen Verbonds staande, door DE Waarheid minder genoemd wordt dan de minste in het op aarde verschenen Koninkrijk der Hemelen, hoe zou dan een David, ver terug in de schaduwen der typen meerder zijn dan de kinderen die niet van noode hebben van iemand geleerd te worden, daar ze niet voor een oogenblik maar bestendiglijk door den Geest geleid worden door kracht Zijner zalving? Vreemd is juist daarom ook geheel die waardschatting van Paulus zendingsgeest. Het staat er toch niet heel doctoraal bij wanneer iemand meent dat des apostels beschouwing IETS anders zou geweest zijn dan die van David. Men moet toch ook al lang sinds gespeend zijn aan ijverige studie en naarstig onderzoek der Schriften om passages over het hoofd te kunnen zien als die waarin Paulus vermaant om geen juk aan te trekken met de wereld, om niet aan hun tafelen aan te zitten en om wel gehoor te geven aan: "Zijt dan hun medegenoten niet"! En vreemd is ten slotte, al zulk geknoei met de waarheid in dit geval on.dat juist op het erf der Christelijke scholen wij als verbonds volk die geestelijke isolatie en antithese hebben uitgesproken door in onze scholen een staand protest en getuigenis op te richten tegenover de wereld. Wij weigeren om te erkennen dat er één andere beginselreden bestaat voor het hebben en onderhouden van Christelijke Scholen die niet op ondergang der school uitloopt.

Natuurlijk heeft de lezer wel begrepen dat het woord "vreemd" hier niet identisch is met "onverklaarbaar". Verklaarbaar is geheel de ziens- en handels-wijze van Dr. Bronkema wel. Verklaarbaar wanneer in aanmerking genomen wordt het standpunt zijner kerkengroep inzake de kern van Gods getuigenis. Daarom leest het tweede woord van ons kopstuk: CONSEQUENT. Men herinnere het zich slechts, dat men officieel als Christelijke Gereformeerde kerken de voorstanders der predestinatie leer in 1924 wel bewust heeft veroordeeld en uit het midden heeft gebannen en, dat men juist daardoor het hart der leer prijsgaf. Men zal natuurlijk ontkennen dat men de predestinatie als leerstuk verwierp. Feit is, echter, dat men diegenen, die consequent die leer handhaafden en aan wie men juist om het handhaven van die leer het getuigenis mee gaf, van in den grond Gereformeerd te zijn, uitwierp en ook de leer mitsdien prijs gaf. En dat men zulks toen deed was reeds om dezelfde reden dat Dr. Bronkema nu ageert tegen onze bede, de reden namelijk, dat men ook toen geen geestelijke isolatie wilde. En toch is van de consequentie handhaving der predestinatie, en daarvan alleen, geestelijke isolatie het onvermijdelijk resultaat. De twee staan tot elkander in relatie als leer en praktijk respectievelijk. En daarom, als Dr. Bronkema nu zoo fel onstoken wordt, zelfs tot ordinair wordens toe, moet men hem wel toegeven een getrouwe zoon der kerk te zijn. En als men van het beginsel uitgaat, in de "Drie Punten" vervat, kan men ook het consequente der anders vreemde, zekerlijk ongeoorloofde Schriftbeschouwing en waardschatting van Paulus zendingsgeest, goed verstaan en rijmen. Immers dan moet geheel de gedachte van een wreede antithese er uit. Die is veel te koud, ongemanierd, onbeschaafd-Oud-testamentisch. En voortgegaan zijnde, voor elf a twaalf jaren, op dien verkeerden weg moet het niet verwonderen dat één der officieren de moed heeft om het zaad des verbonds aan te raden zulk een "verderfelijke leer" toch getrouwelijk te vermijden en de moed verder heeft om op het gebied van onderwijs, waar het fundament dient gelegd te worden, die scherpe steenen een plaats te weigeren. En het is onze begeerte dat men deze consequenties nu ook duidelijk en eerlijk voortbrengen en leeraren wilde. Dan was er, het vreemd-consequente ten spijt, nog hope voor de toekomst onzer scholen doordat alle ware ondersteuners dier scholen zich dan wel zouden inspannen om tot de grondbeginselen terug te keeren. Maar zóó gaat het mis.

En omdat het onze overtuiging is, dat zoo de zaak van Christelijk onderwijs er onvermijdelijk onder moet gaan; omdat wij ook wel tamelijk zeker zijn, dat de zienswijze door Dr. Bronkema geuit bijval vindt bij menige leider in deze zaak; omdat het feit blijft dat Dr. Bronkema de roeping heeft om gemeente en zaad des verbonds juist langs andere wegen te leiden; omdat wij vreezen dat Dr. Bronkema persoonlijk, naar zijn eigen getuigenis, zoo ver op den verkeerden weg is, dat terugkeer onmogelijk geworden is en als zoodanig slechts een van velen is onder zijn collegas, schreven wij tenslotte het woord "Vreeselijk" als kenschetsing der beschouwing. Want vreeselijk is het zeker. Vreeselijk met het oog op de scholen, waarover het toch eigenlijk gaat, omdat het juist deze richting is, die uitloopt op de "Chicago Situation". Vreeselijk omdat men die mannen, door wie het de Christelijk-Gereformeerde Kerk gelukte Dr. Wezemans voorvader (Dr. Jansen) er nog uit te krijgen in 1922, twee jaar later in de sneeuw zette en dien tengevolge nu de noodige krachten mist om een ketterij als die waarvan Dr. Wezeman beticht wordt uit de scholen te kunnen bannen. Vreeselijk is deze beschouwing in zijn consequentie omdat het maar een kwestie van tijd is en Moab en Israel zullen, onder de vreeselijke (VERDERFELIJKE) Balaamsleer van de opheffing der antithese, één geworden zijn en het distinctief karakter der huidige Christelijke scholen zal onherroepbaar zoek geraakt zijn.

Of het al zoover is? Misschien. Zeker is, dat er maar ééne weg is om te redden wat al niet verdorven werd.

Die weg is: het volstandig en onverschrokken optreden onzer school-vereenigingen door hun school-boards in den eisch dat voortaan geen andere toon geduld zal worden dan aangeven in: "Wij zullen haten die U haten, o, onze God! . . . geef genade om te haten met een volkomene, heilige haat". Want ook dat is slechts door souveneinvrije en machtige genade, daar het de openbaring is van de keerzijde der eeuwige Godsliefde in onze harten uitgestort door den Geest der wedergeboorte. Dan is er hope. Dan alleen! Israels veiligheid is uitsluitend verzekerd in zijn "alleen wonen". H. H. K.

Sinai

In our former article an attempt was being made to establish the meaning of the Scripture, "Ye shall therefore keep my statutes, and my judgments; which if a man do, he shall live in them; I am the Lord". This declaration, when taken by itself (mark you, I say when taken by itself) cannot possibly mean, If a man keep my statutes and my judgments he shall by so doing, merit life. The unmistakable proof of this is that Christ, too, said, to His people substantially the same thing. As has been pointed out, in the book of the Revelation of John, we come upon a statement that reads, "Blessed are they that keep his commandments, that they may have right to the tree of life". The statement is from Christ to His people. And by the mouth of the apostle Paul, Christ said, again to His people, "Children obey your parents in the Lord, for this is right. Honour thy father and thy mother; which is the first commandment with promise; that it may be well with thee, and thou mayest live long on the earth". As was said, the word *earth* in this promise denotes the earthy Canaan but in the final instance the new earth to be inherited by the meek. So then what we have here coming to us from Christ is, "Keep my commandments that thou mayest inherit eternal life". Now if the command (Of Levi 18) "Ye shall therefore keep my statutes, . . . ; which if a man do, he shall live in them . . . " means "If a man keep my statutes he by so doing *merits* life" we are driven to the conclusion that Christ, too, says to His redeemed people, "Keep my commandments and merit by thy doing eternal life". To this conclusion we would be driven as the two statements "Blessed are they that do his commandments, that they have right to the tree of life" and "the man that doeth these things shall live in them" are one and the same as to meaning.

What then may be the meaning of the declaration in question? This that the keeping of God's commandments and life go hand in hand; that the law of God is the very and sole way of life, that the man therefore who runs not in this way walks in the counsel of the ungodly, stands in the way of sinners and sits in the seat of the scournful and is therefore doomed to destruction. This is the real meaning of the command under consideration when taken by itself.

Now, Adam, being created in the image of God, came into being as standing in the way of the commandment of God, prepared to run and to live in it. But he soon forsook the way of life and died, he and all his descendents. The latter, being legally included in him, reaped his guilt and thus also his death. All men therefore must now come into being in sin, and thus as running potentially not in the way of the commandment but in the way of sin and death. Yet God continued to require of man that he walk in the way of His commandment and live. It was with this requirement that the Lord came to His people Israel. At Sinai Israel passed under the law. And the Lord said, "Ye shall therefore keep my statutes and judgments; which if a man do he shall live in them" and "Cursed be he that confirmeth not all the words of the law to do them". Thus the people of Israel must walk in the way of the commandments of God would they live and be blessed. It means that apparently their doom is sealed, as they are a people by nature dead in sin and thus only capable of walking in the counsel of the ungodly and of standing in the way of sinner, capable therefore only of transgressing the law. And in the way of sinners they must, according to the righteous judgment of God, stand and run, as they have offended in Adam and daily increase their debt.

Consider the plight of fallen man. God says, "Keep my commandments and live". However only the living have power to walk in the way of the commandment. Walking in the commandment presupposes life. Can now man, dead in sin, impart unto himself life? Nay, it is God who gives life and immortality. But this is not all. Consider that fallen man is dead because he must be. Hence, before life can be imparted unto him, his guilt must be atoned for and he delivered from the curse. It means that the command of God "do and live" as coming to fallen man, by nature dead in trespasses and sin, places him under the fourfold necessity of atoning for his guilt, of delivering himself from the curse of the law, of imparting unto himself life and if he would beget for himself the glory that Christ begot for His people, of meriting for himself life eternal. If fallen man can do all this, he can keep the law. How utterly lost man is! How hopelessly incapable he is of keeping the commandments and of living in them! How imperative it is that he be delivered from the law, if he would live. That the church might have knowledge of this, it was brought under the law for a season. Out of the law is the knowledge of sin. It is from the law as coming to fallen man that the aforesaid obligations spring.

It is from the law as to these obligations that Christ freed His people. Unlike His people, He as to His human nature, came into being without sin and thus with right and strength to walk in the way of the commandment. With the weight of God's wrath against the sins of His people upon Him, He walked in this way, and

as walking in this way atoned for the sins of His people, and merited for them eternal life. He thus delivered them from the law, that is, from the above-cited obligations of the law. As included in Him, His people, for whom He travailed, are freed from the necessity of atoning for their sins, and of meriting for themselves by a walk in the way of the commandment life. Being robed in His righteousness, they have the pardon of all their iniquities and life everlasting. They are therefore raised by Him, their Saviour, from the dead and transported from the way of sin and destruction into the way of His commandments, the way of life. As His workmanship they walk in good works which God before ordained and in Him their Saviour have right to the tree of life. They are therefore blessed. The requirement of Christ "keep my commandments and live" has lost all in its terror for them, as they do live. They are meet for the Master's use, prepared unto every good work.

It is plain now how the apostle Paul could write to his fellow Christians that Christ delivered them from the works and curse of the law and at once exhort them to keep the commandments of Christ that it might be well with them. What Christ delivered His people from is the law as to it dreadful obligations; and thus as it stood in juxtaposition with Him. What He merits for His people is life and thus the strength to walk in His commandment. The law therefore returns to the believers through Christ as the royal law of liberty.

That the law from which believers were delivered is the law as it stands in juxtaposition with (over against) Christ is the plain teaching of Scripture. Wrote Paul, "Wherefore my brethren, ye also are become dead to the law by the body of Christ; that ye should be married to another, even to him who is raised from the dead, that we should bring forth fruit unto God". Rom. 7:4. In this Scripture the law (the entire law) stands over against Christ. To Christ, believers, having become dead to the law, are married. Christ in His body fulfilled the law with the result that those included in Him become by His body dead to the law. However, a distinction must here be made between the ceremonial law and the law of then ten commandments. G. M. O.

DEACON'S CONVENTION

Deacons' Convention will be held D. V. Wednesday evening, March 11th, at the Creston Protestant Reformed Church. Subject for discussion will be the Deacon's duty toward the unemployed poor in distinction from widows, orphans and aged poor, to be introduced by Rev. B. Kok.

The Committee.

Ingezonden

Al ware het dat ik de talen der menschen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden.
I Cor. 13:1.

1. Dat Paulus de liefde zoo hoog verheft, geschiedt omdat God de liefde zelve is. Zoo hoog nu God te prijzen is, zoo hoog is ook de liefde in God te prijzen. Want er is geen grooter deugd, in God noch in de menschen, dan de liefde.

2. Maar er is tweeerlei liefde bij de menschen, een ware, levende, reine zuivere, ontbevlekte liefde en een valsche, onreine, bevlekte liefde. De reine, zuivere liefde heeft de vele eigenschappen en vruchten, gelijk wij Paulus die hoorden beschrijven. De valsche, onreine, bevlekte liefde is die welke in alle dingen, in woorden, werken en gaven, haar eigen roem, eer en voordeel zoekt, en heeft wel den schijn alsof God en de menschen daardoor gediend worden, maar is in den innerlijken grond niets dan eigen eer, eigen nut, eigenliefde. En wat uit dezen grond voortkomt, dat komt niet uit God maar uit den duivel voort, en is een vergif dat alle goede werken en alle goede gaven verderft.

3. Gelijk eene bloem, waarin, al is zij nog zoo heerlijk aan kleuren, reuk en smaak, toch een verborgen vergif steekt, (zooals er menige gevonden wordt) met hare heerlijke kleur en geuren den mensch niet alleen tot niets nut, maar hoogst schadelijk is, alzoo zijn een mensch ook de schoonste gaven, al waren het ook engelen-gaven, indien hij daarbij vol hoovaardij, eigen eer en eigenliefde is, niet alleen tot niets nut, maar ook hoogst schadelijk.

4. Want alles wat goed zal zijn, moet zuiver en rein uit God ontspringen en in God eindigen. Heeft het een anderen oorsprong en einde, dan kan het niet goed zijn. Want God is de oorsprong alles goeds. Wat goed is, dat kan alleen uit God afkomstig zijn; alleen datgene wat God in uw hart werkt, dat is alleen goed. Wat echter uw eigen eer, eigenliefde, eigen roem en eigen nut in u werkt, en waartoe het u beweegt, dat kan niet goed zijn; want het komt niet uit God. God alleen is goed. (Matth. 19:17). God is echter de liefde. Daarom ge wordt den naaste alleen uit de liefde alles goeds, gelijk God zelf liefde is.

5. Daarom heeft een heilig man gewenscht, dat hij datgene voor den goeden God zijn mocht wat hem zijne hand was. Dat is: zooals onze handen iets tot zich nemen en weder weggeven, zonder zich daarvan roem of eer toe te eigenen, want zij zijn eenvoudig werktuigen om tot zich te nemen en weder weg te geven, alzoo moet een mensch in groote eenvoudigheid voor den liefdevollen God zijn, en hetgene hij van God ontvangt, moet hij in groote eenvoudigheid, zonder eigen roem en eer, uit reine, zuivere liefde en goedheid weder weggeven. Want daar hij het alles van God ontvangen heeft, kan hij er zichzelven niet op beroemen. De roem behoort dien alleen, van wien hij het ontvangen heeft; alleen aan God komt de eer toe; wij zijn slechts zijne werktuigen, en ontvangen de gaven van God, om die weder mede te deelen.

6. Wie nu deze zuivere, reine liefde niet heeft, die is met al zijne gaven niets, al kon hij met engelentongen spreken en ofschoon hij alle verborgenheden en wetenschappen wist, het geloof had om wonderwerken te doen, en al zijne goederen, ja zelfs zijn lichaam en leven voor de armen overgaf.

7. Want alle eigenliefde, roem, eer en voordeel is uit den duivel, en is des duivels val, waardoor hij uit den hemel is verstooten. Want nadat God hem tot een heerlijken engel had geschapen, hem met bijzonder groote gaven, schoonheid, wijsheid, licht en heerlijkheid begiftigd had, heeft hij met zijne gaven gepronkt als een pauw met zijne vederen, en heeft aangevangen zichzelven lief te hebben, te eeren en te roemen. Dit was het begin van zijnen val, dat hij niet God maar zichzelven de eer gaf, en de liefde van God tot zichzelven keerde. Toen heeft God hem, met de engelen, die hij door zijne hoovaardij verleid had, verstooten. Want hij heeft een vorstendom onder de engelen gehad, zooals Judas (vs. 6) zegt: De engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, en gelijk Paulus zegt (Col. 2:15): Hij heeft de overheden en de machten uitgetogen, en heeft die openbaar ten toon gesteld, en over hen getriomfeerd.

8. Waardoor nu de satan gevallen is, daardoor heeft hij ook den mensch doen vallen, heeft hem van Gods liefde en eer afgewend tot zichzelven, waardoor bij den mensch eigenliefde en eigen eer onstond, zoodat hij aan God gelijk wilde zijn. Daardoor is hij uit het paradijs verstooten, gelijk de satan uit den hemel. Onze eersteouders nu hebben ons de eigenliefde en eigen eer doen erven. Dit is de val Adams, waarin nog alle menschen gevallen zijn. Het wordt ons door vleesch en bloed aangeboren.

9. Zullen wij nu uit dezen val opgericht en hersteld worden, dan moet dit geschieden door de dierbare verdiensten van Christus, in het geloof aangenomen, door welke ook wij in Christus vernieuwd worden, en hef vleesch kruisigen, alzoo dat in alles, waarin een mensch zichzelven liefheeft, hij nu daarentegen zichzelven leert haten, (Luk. 14:26) dat is: geen behagen heeft in zichzelven. In plaats dat een mensch zijn eigen roem en voordeel zoekt, moet hij alles leeren verzaken wat hij heeft, (Luk. 14:33,) niet het geringste vertrouwen en troost in het aardsche stellen, en tegen eigen vleesch en bloed steeds kampen; of hij kan des Heeren discipel niet zijn. Zoo geheel moet door Christus, in ware hartelijke bekeering, de verkeerde booze aard van het menschelijk hart veranderd worden.

10. En daar dit nu niet in 's menschen vermogen stond, (want van nature kan de mensch niet anders dan zichzelven liefhebben, eeren, roemen en in alle dingen zijn eigen voordeel zoeken; dat is: hij kan niets dan zondigen, hetwelk hem aangeboren is) zoo moest God zelf onze wederoprichting aanvangen, ja ook voortzetten en voleindigen, en moest Gods Zoon mensch worden, opdat door Hem de menschelijke natuur vernieuwd werd, en wij door Hem, in Hem en uit Hem wedergeboren en nieuwe schepselen worden. Want gelijkerwijs wij in Adam lichamelijk en geestelijk gestorven zijn, alzoo moeten wij in Christus weder levend worden (1 Cor. 15:22). En gelijk wij door de vleeschelijke geboorte de zonde uit Adam geërfd hebben, alzoo moeten wij in Christus door de geestelijke geboorte, in het geloof, de gerechtigheid erven. Want gelijkerwijs ons door de vleeschelijke geboorte uit Adam de zonde, eigenliefde, eigen eer en eigen roem aangeboren wordt, alzoo moet uit Christus, door het geloof en de Heilige Geest onze natuur vernieuwd, gereinigd en geheiligd worden, en alle eigenliefde, eer en roem in ons sterven. Zoo moeten wij in Christus een nieuw hart en eenen nieuwen geest bekomen, gelijk wij in Adam het zondige vleesch ontvangen. Wegens deze nieuwe geboorte wordt Christus ook de Heer, de eeuwige Vader genoemd. (Jes. 9:16).

11. Zoo moeten alle christelijke werken, die God welbehagelijk zullen zijn, en alle gaven uit de nieuwe geboorte hunnen oorsprong hebben, dat is: uit het geloof, uit Christus, uit den Heiligen Geest. Anders deugen de hoogste gaven voor God niets, al waren het ook wonderwerken. En wij moeten jegens onze naasten alles in de liefde doen (1 Cor. 14:1, en 1 Cor. 16:4), zonder eenig nut of roem.

12. Daarom heeft God ons zijnen geliefden Zoon tot een voorbeeld gegeven. In Hem is geen eigenliefde, geen eigen eer, geen eigen nut, geen eigen roem geweest, maar een reine, zuivere liefde en ootmoed, die van harte was. Doch Hij is ons niet tot zulk een voorbeeld voorgesteld als andere heiligen, wier voorbeeld wij slechts uiterlijk aanschouwen, maar tot een levend voorbeeld, opdat Hij door het geloof in ons zoude leven. Zoo ontstaat dan al ons doen, spreken, kennen en werken uit Christus, als uit den levenden grond en oorsprong. Waar dit niet plaats heeft, daar is al ons doen niets, al waren het gaven en werken der engelen. Want waar eigenliefde heerscht daar is vijandschap tegen God. Waar eigen eer en roem bestaat, daar is verachting van God. Hoe kunnen dan de werken, daaruit ontstaan, Gode behagen?

13. Daarom, bidt God om het geloof, en om de reine ongeveinsde liefde, niet bevlekt met eigen eer, nut en roem, maar dat zij van harte zijn moge, zoo zullen niet slechts groote gaven en werken door dit geloof Gode welbehagelijk zijn, maar ook de allerkleinste en geringste, ook al ware het slechts een dronk koud water. (Matth 10:42.) Want een gering werk, dat uit loutere liefde en ootmoed geschiedt, is beter en grooter dan een groot werk, dat uit hoovaardij en eigen roem geschiedt.

M. J. P., Grand Rapids.

Alleen voor de Almacht, die Liefde is, is ons diepste wezen bereikbaar. Zij alleen kan ons zondig zelfzuchtig bestaan omzetten en vervullen met Goddelijk liefdeleven.